

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΥ

ΣΧΟΛ.ΕΤΟΥΣ 2014-2015

Η ΜΗΧΑΝΗ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

ΕΝΑ ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ

ΚΑΡΑΜΠΑΣΗ ΜΑΡΙΑ

ΟΜΑΔΑ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

- Βασιλάκης Εμμανουήλ
- Γαλοπούλου Κυριακή
- Γιαννακοπούλου Άρτεμις
- Γκόγκου Κυριακή

ΟΜΑΔΑ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ

- Βελή Μεμέτ Χακάν
- Γεωργιάδης Άγγελος
- Χατζόπουλος Πρόδρομος

ΟΜΑΔΑ ΦΡΟΨΝΤ

- Βαβαλιαγκάκης Αναστάσιος
- Γκουλούνης Μιχαήλ
- Γκιουτζιούλη Αικατερίνη

ΟΜΑΔΑ ΑΝΟΔΟΥ ΝΑΖΙΣΜΟΥ- Β' ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

- Αμπραχαμιάν Νίκος
- Αρζουμανιάν Χρήστος
- Σαραντοπούλου Παναγιώτα
- Ψιλλάκη Ελευθερία

ΟΜΑΔΑ ΨΥΧΡΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

- Αλεξοπούλου Ειρήνη
- Κατσιγιαννάκη Μαρία
- Κοτσινιάν Ντιάνα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΕΓΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.....σελ.10
ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ.....σελ.34
ΦΡΟΨΝΤ.....σελ.53
ΑΝΟΔΟΣ ΝΑΖΙΣΜΟΥ- Β' ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ.....σελ.58
ΨΥΧΡΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ.....σελ.72
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ-ΔΙΚΤΥΟΓΡΑΦΙΑ.....σελ.89

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η φετινή ερευνητική εργασία για το πρώτο τετράμηνο του σχολικού έτους 2014-2015 αφορά το γνωστικό αντικείμενο της Ιστορίας. Οι μαθητές είχαν τη δυνατότητα ελεύθερης επιλογής του θέματος της ομάδας τους (δημιουργήθηκαν 5 ομάδες), αφού τους δόθηκε βοηθητικά λίστα περίπου 30 ιστορικών θεμάτων. Στόχος είναι κυρίως να μελετηθούν θέματα που ενδιαφέρουν τους μαθητές αλλά δε θίγονται επαρκώς στα σχολικά βιβλία.

Το εύρημα της μηχανής του χρόνου που έχει χρησιμοποιηθεί κατά καιρούς από τον κινηματογράφο (Ομώνυμη ταινία του 1960 και του 2002 ή η παιδική ταινία Ο κύριος Πίμπολι και ο Σέρμαν) θα αποτελέσει τον αρμό ανάμεσα στα υποθέματα. Θα χρησιμοποιηθούν ακόμα στοιχεία του ηλεκτρονικού κόμικ αλλά και θεατρικού χαρακτήρα παρουσίασης.

Το πρότζεκτ αυτό επιχειρεί να παρουσιάσει μια άλλη θεώρηση της Ιστορίας, πιο πολύχρωμη και ίσως πιο ενδιαφέρουσα ...

Καβάφης, *Καισαρίων*

Εν μέρει για να εξακριβώσω μια εποχή,
εν μέρει και την ώρα να περάσω,
την νύχτα χθες πήρα μια συλλογή
επιγραφών των Πτολεμαίων να διαβάσω

.....

Όταν κατόρθωσα την εποχή να εξακριβώσω
θάφινά το βιβλίο αν μια μνεία μικρή,
κι ασήμαντη, του βασιλέως Καισαρίωνος
δεν είλκυε την προσοχή μου αμέσως.....

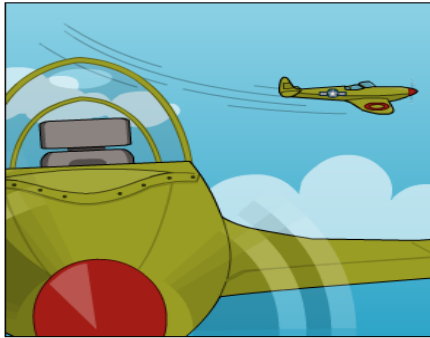
Α, να, ήρθες συ με την αόριστη
γοητεία σου. Στην ιστορία λίγες
γραμμές μονάχα βρίσκονται για σένα,
κ' έτσι πιο ελεύθερα σ' έπλασα μες στον νου μου

.....

Για τη σύνδεση των υποθεμάτων και το πέρασμα από τη μια εποχή στην άλλη με τη μηχανή του χρόνου δημιουργήσαμε ηλεκτρονικό κόμικ, με διαλόγους που αποδόθηκαν ζωντανά από την Άρτεμη και το Χρήστο στην παρουσίαση...

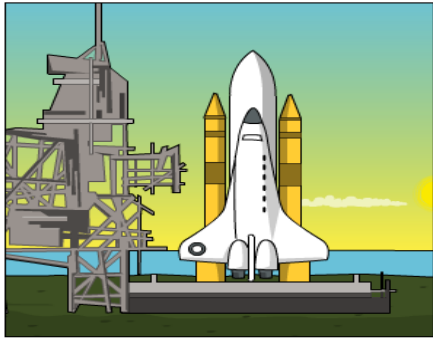
1

Δεν υπάρχουν λόγια για τη φρικαλεότητα αυτού του πολέμου!!!

Και να έλγηε εκεί...Μετά το Β΄ Παγκόσμιο η οικουμένη χωρίστηκε σε δύο αντίπαλα στρατόπεδα στη διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου...Ας πάμε να δούμε τι συνέβη. Θα μάθουμε και για το τείχος του Βερολίνου!

Το ταξίδι αυτό με τη Μηχανή του Χρόνου θα ήταν πραγματικά χρήσιμο. Και ξέρεις γιατί;

Γιατί;

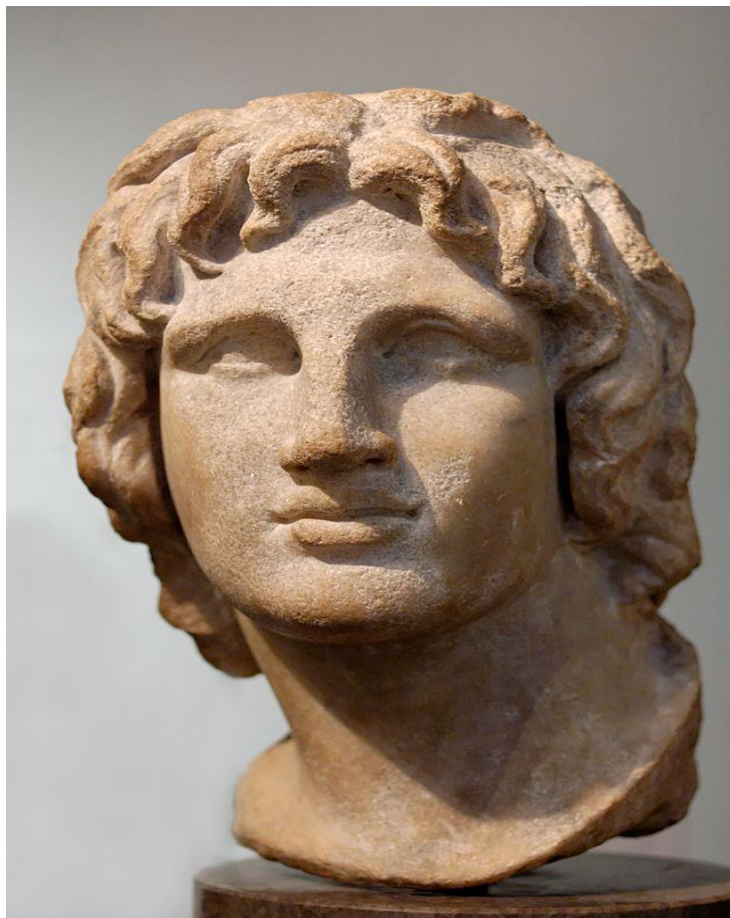

Γιατί πάντα πρέπει να θυμόμαστε!!!

Κι αν θυμόμαστε, θα λέμε: ΠΟΤΕ ΠΙΑ ΠΟΛΕΜΟΣ

ΜΕΓΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

Ο Αλέξανδρος Γ΄ ο Μακεδών ή Αλέξανδρος ο Μέγας ή Μέγας Αλέξανδρος, ήταν Βασιλιάς της Μακεδονίας, Ηγεμών της Πανελληνίας Συμμαχίας κατά της Περσικής αυτοκρατορίας, Φαραώ της Αιγύπτου, Βασιλιάς της Ασίας και βορειοδυτικής Ινδίας, και οι κατακτήσεις του αποτέλεσαν τον θεμέλιο λίθο της Ελληνιστικής εποχής των βασιλείων των Διαδόχων και Επιγόνων του. Οι Αλεξανδρινοί χρόνοι αποτελούν το τέλος της κλασσικής αρχαιότητας και την απαρχή της περιόδου της παγκόσμιας ιστορίας γνωστής ως Ελληνιστικής. Υπήρξε ένας από τους σπουδαιότερους στρατηγούς στην ιστορία, και κατά την περίοδο των 13 ετών της βασιλείας του (336 - 323 π.Χ.) κατέκτησε το μεγαλύτερο μέρος του τότε γνωστού κόσμου (4ος αιώνας π.Χ.).

Γέννηση

Ο Αλέξανδρος γεννήθηκε τον Μάιο στην Πέλλα, πρωτεύουσα του μακεδονικού κράτους. Σύμφωνα με την παράδοση, γεννήθηκε την ίδια νύχτα που ο Ηρόστρατος πυρπόλησε το ναό της Άρτεμης στην Έφεσο και ενώ οι μάγοι της πόλης, βλέποντας την καταστροφή, έτρεχαν στους δρόμους και προμήνυαν την υποταγή της Ασίας. Μάλιστα, η παράδοση λέει ότι η γενεαλογία του ανάγεται σε δύο σημαντικότερες μορφές της αρχαίας ελληνικής παράδοσης: ο ημίθεος Ηρακλής υπήρξε γενάρχης της δυναστείας των Αργεαδών Μακεδόνων ενώ ο Νεοπτόλεμος, υιός του ήρωα Αχιλλέα, ίδρυσε το βασιλικό οίκο των Μολοσσών, μέλος του οποίου ήταν η μητέρα του Ολυμπιάδα.¹ Η θρυλούμενη καταγωγή του Αλέξανδρου συνέβαλε καθοριστικά στη διαμόρφωση του χαρακτήρα του.

Παιδική και εφηβική ηλικία

Ο Αλέξανδρος και ο διδάσκαλός του, Αριστοτέλης

Το 349 π.Χ. ο Λεωνίδα, συγγενής της Ολυμπιάδας, ανέλαβε την ευθύνη της ανατροφής του πρίγκιπα. Υπό την επίβλεψη του, ο Αλέξανδρος, διδάχτηκε αριθμητική, γεωμετρία, μουσική και ασχολήθηκε ιδιαίτερα με την ιπασία. Αυτήν την περίοδο, όπως παραδίδεται, ο Αλέξανδρος δάμασε το Βουκεφάλα. Αργότερα, ο Φίλιππος ανέθεσε τις σπουδές του γιου του, στον Αριστοτέλη, ο οποίος του δίδαξε ιατρική, φιλολογία και πολιτικές επιστήμες. Η μαθητεία κοντά στο μεγάλο φιλόσοφο έπαιξε καθοριστικό ρόλο στο χαρακτήρα του νεαρού Αλέξανδρου.

Το 340 π.Χ. ο Αλέξανδρος σταμάτησε τις σπουδές του και γύρισε στην Πέλλα, όπου πήρε ενεργό μέρος στην πολιτική ζωή της Μακεδονίας. Κατά τις εκστρατείες του ο Φίλιππος εμπιστευόταν την διοίκηση της Μακεδονίας στον Αλέξανδρο. Σε ηλικία 16 χρονών και ενώ ο πατέρας του έλειπε στο Βυζάντιο, κατέστειλε μια εξέγερση Μαιδών. Κατά την μάχη της Χαιρώνειας, το 338 π.Χ., ο Φίλιππος συνέτριψε τις ενωμένες δυνάμεις Αθηναίων και Θηβαίων, με τον Αλέξανδρο επικεφαλής του ιππικού. Μετά από την ήττα των Αθηναίων πήγε στην Αθήνα ως αντιπρόσωπος του πατέρα του. Στο συνέδριο της Κορίνθου που ακολούθησε την μάχη της Χαιρώνειας, ο Φίλιππος εξελέγη «στρατηγός αυτοκράτωρ της Ελλάδος» εν όψει της εκστρατείας κατά των Περσών.¹

Στα 337 π.Χ., ο Φίλιππος -σε ηλικία 48 ετών- μνηστεύτηκε την Κλεοπάτρα, μια όμορφη ευγενή Μακεδονίτισσα. Η Ολυμπιάδα εξαγριώθηκε, καθώς το γόητρό της καταρρακώθηκε, ενώ αν η Κλεοπάτρα έδινε γιο στο Φίλιππο, εκείνος θα εκτόπιζε τον Αλέξανδρο στη διαδοχή Αυτό προκάλεσε αναστάτωση στις μέχρι τότε αρμονικές σχέσεις του Αλέξανδρου με τον πατέρα του. Η Ολυμπιάδα παρέμεινε στα διαμερίσματά της κατά τη γιορτή του γάμου, αλλά ο Αλέξανδρος παρευρισκόταν εκεί, χάνοντας σταδιακά την αυτοκυριαρχία του. Ο θεός της νύφης προσέβαλε σε μια πρόποσή του τον Αλέξανδρο και αυτός του πέταξε ένα κύπελλο. Ο Φίλιππος προσπάθησε να επιβάλει την τάξη, αλλά είχε καταναλώσει πολύ κρασί και το κουτσό του πόδι τον πρόδωσε.

Ο Αλέξανδρος χλεύασε τον πατέρα του και βγήκε από την αίθουσα. Αργότερα αποσύρθηκε στην Ηπειρο μαζί με την μητέρα του. Ωστόσο, ο Αλέξανδρος επέστρεψε στο ανάκτορο και συμφιλιώθηκε με τον Φίλιππο, αλλά η Ολυμπιάδα παρέμεινε στην Ηπειρο. Το 336 π.Χ. ο Φίλιππος πάντρεψε μια από τις κόρες του με το βασιλιά της Ηπείρου και αδελφό της Ολυμπιάδας, Αλέξανδρο. Οργανώθηκε βασιλική γιορτή στις Αιγές, με παρελάσεις και καλλιτεχνικές εκδηλώσεις. Καθώς ο Φίλιππος έμπαινε στο στάδιο για να κηρύξει τους αγώνες, ο σωματοφύλακός του Παυσανίας, βγήκε μπροστά και τον δολοφόνησε.

Ανάληψη της εξουσίας

Όταν δολοφονήθηκε ο Φίλιππος, ο Αλέξανδρος ήταν μόλις 18 ετών και φαινόταν τρωτός. Μολαταύτα, συγκρότησε τη δική του σωματοφυλακή, και κινήθηκε γρήγορα εξουδετερώνοντας όλους τους πιθανούς διεκδικητές του θρόνου, τον οποίο και κατέλαβε. Εισέβαλε μετά στην Θεσσαλία και προχώρησε προς νότο αναγνωριζόμενος από όλους. Δεν εκδηλώθηκε καμιά επαναστατική κίνηση και το φθινόπωρο του 336 το συνέδριο της Κορίνθου τον ανακήρυξε, όπως είχε ανακηρύξει και τον Φίλιππο, «στρατηγό αυτοκράτορα της Ελλάδος» για την εναντίον των Περσών εκστρατεία. Την άνοιξη του 335 π.Χ. εξεστράτευσε εναντίον των Ιλλυριών και Τριβαλλών, προελαύνοντας από την Αμφίπολη μέχρι τον Αίμο σε διάστημα δέκα ημερών. Αφού νίκησε τους εκεί Θράκες, προχώρησε προς τον Δούναβη, νίκησε τους Τριβαλλούς και επιχείρησε επιδρομή κατά των Γετών, την οποία όμως αναγκάστηκε να διακόψει λόγω εξέγερσης των Ιλλυριών. Μετά

στράφηκε προς τον νότο και υπέταξε τους Αγριάνες και τους Παίονες, εξασφαλίζοντας την πλήρη κυριαρχία στην περιοχή.

Όσο καιρό ο Αλέξανδρος πολεμούσε στον βορρά, οι Θηβαίοι επαναστάτησαν και πολιορκήσαν την μακεδονική φρουρά της Καδμείας, ενώ και στην Αθήνα και άλλες πόλεις επικράτησε αναβρασμός που προκαλούσαν οι αντιμακεδονικοί διαδίδοντας φήμες ότι ο Αλέξανδρος είναι νεκρός. Ο Αλέξανδρος με μια αστραπιαία πορεία, διένυσε τα 500 χιλιόμετρα από την Ιλλυρία στη Θήβα σε δώδεκα μέρες. Εκεί, μετά από σύντομη αλλά σθεναρή αντίσταση των Θηβαίων κατόρθωσε να τους υποτάξει. Ακολούθως συγκάλεσε το Κοινό των Ελλήνων για να αποφασίσει την τιμωρία της Θήβας και την εφάρμοσε διατάζοντας τον θάνατο έξι χιλιάδων Θηβαίων, να πουληθούν ως δούλοι οι υπόλοιποι τριάντα χιλιάδες κάτοικοι των Θηβών και να ισοπεδωθεί η πόλη. Τόσο τρομερή ήταν η καταστροφή, ώστε ο Αλέξανδρος πήγε προσκυνητής στους Δελφούς για να εξιλεωθεί. Μετά από αυτό καμία ελληνική πόλη δεν αφήφισε ανοιχτά το νεαρό βασιλιά της Μακεδονίας.

Εκστρατεία κατά των Περσών

Σκοπός

Την εκστρατεία κατά των Περσών, είχε ήδη αποφασίσει να θέσει σε λειτουργία, μόλις ανέβηκε στο θρόνο της Μακεδονίας. Ο πατέρας του, Φίλιππος, είχε ήδη βάλει τις βάσεις αυτού του σχεδίου και του είχε μάθει από παιδί να μην έχει τίποτα άλλο στο νου του παρά αυτόν τον σκοπό. Ο Φίλιππος αφού είχε νικήσει τους Ιλλυριούς και τους Θράκες, τους Παίονες και τους Σκύθες, επέβαλε στους Έλληνες να συνενωθούν και με αυτόν αρχηγό να ξεκινήσουν την εκστρατεία με πρόσχημα την απελευθέρωση των Ελληνικών Αποικιών της Ασίας και την τιμωρία των απογόνων του Ξέρξη. Η δολοφονία του Φίλιππου άφησε στους ώμους του 20χρονου Αλέξανδρου τη μεγάλη αποστολή.

Η ιδέα της εκστρατείας στην Ασία δεν ήταν βέβαια καινούρια. Οι Έλληνες είχαν αίσθηση ανωτερότητας έναντι των βαρβάρων (δηλ. των μη Ελλήνων). Ήδη αμέσως μετά τις νίκες των Πλαταιών και της Μυκάλης το 479, ο πόλεμος πήρε επιθετική μορφή (478-466) με πρωτεργάτη τον Κίμωνα και λαμπρές επιτυχίες, με αποκορύφωμα τη νίκη στον Ευρυμέδοντα. Από το 399 μέχρι το 394 οι Σπαρτιάτες ταλαιπωρούσαν τους Πέρσες στην Μικρά Ασία. Ο Αγησίλαος μάλιστα προσπάθησε

να δώσει πανελλήνιο χαρακτήρα στην εκστρατεία του θυσιάζοντας στην Αυλίδα, όπως ο Αγαμέμνων. Η ιδέα λοιπόν της τελικής επίθεσης εναντίον του Περσικού κράτους ήταν διάχυτη κι έμενε να βρεθεί αυτός που θα την πραγματοποιούσε. Προορισμένος γι' αυτό φάνηκε ο Φίλιππος, ο οποίος είχε προπαγανδίσει με επιτυχία την ιδέα της τιμωρίας των Περσών για όσα διέπραξαν κατά της Ελλάδος στους Περσικούς πολέμους. Προς τον Φίλιππο ο Αθηναίος ρήτορας Ισοκράτης, ο θεωρητικός της πανελληνίας κατά της Ασίας εκστρατείας, έγραφε : «τον δε βασιλέα τον νυν μέγαν προσαγορευόμενον καταλύειν επιχειρήσεις, ίνα την τε σεαυτού δόξαν μείζω ποιήσης και τοις Έλλησιν υποδείξης, προς ον χρή πολεμείν». «Και όλοι» γράφει σε άλλο σημείο ο Ισοκράτης «με παρακαλούν να σε προτρέψω να επιμείνεις στα σχέδιά σου, γιατί δεν μπορούν να διαπραχθούν καλύτερα και ωφελιμότερα έργα για τους Έλληνες». Η δολοφονία στέρησε τον Φίλιππο από ένα μεγάλο μερίδιο δόξας. Το κέρδισε ο Αλέξανδρος, που είχε προετοιμαστεί για τα έργα που ανέφερε ο Ισοκράτης, που ανήγε την καταγωγή του στον Αχιλλέα και είχε την Ιλιάδα πάντα κάτω από το προσκέφαλό του.

Πέρασμα στη Μικρά Ασία

Το 335 π.Χ. έστειλε τον Παρμενίωνα για να εξασφαλίσει το πέρασμα της Προποντίδας. Την άνοιξη του 334 π.Χ., αφήνοντας πίσω του τοποτηρητή της Μακεδονίας τον Αντίπατρο, πέρασε τον Ελλάσποντο με στρατό 30.000 πεζών και 5.000 και πλέον ιππέων, ενώ ο στόλος του απαρτιζόταν από 160 πλοία. Οι προμήθειες έφταναν για 30 μέρες και οι οικονομικοί πόροι ανέρχονταν περίπου στα 70 χρυσά τάλαντα.

Η στρατιωτική δύναμη ήταν ομολογουμένως μικρή σε σχέση με τα σχέδια του Αλεξάνδρου. Οι Πέρσες, με την απέραντη αυτοκρατορία τους που περιελάμβανε πολλούς λαούς και φυλές, θα μπορούσαν να αντιπαρατάξουν πολύ μεγαλύτερο στρατό. Αλλά ο Αλέξανδρος βασιζόταν στην ταχύτητα και την τόλμη.

Κύριο στρατιωτικό σώμα ήταν η μακεδονική φάλαγγα, αποτελούμενη από πεζέταιρους οπλισμένους με σάρισα, δόρυ μήκους 6 μέτρων, πιθανόν επινόηση του Φιλίππου Β'.^[28] Το ιππικό επάνδρωναν οι ευγενείς, οι Εταίροι όπως ονομάζονταν. Το στρατό συμπλήρωναν σώματα ακοντιστών, τοξοτών και πελταστών. Μολονότι τον πυρήνα του στρατού αποτελούσαν οι Μακεδόνες, στις γραμμές του περιλαμβάνονταν πολεμιστές από ελληνικές πόλεις-κράτη και από τα βασίλεια της Μικράς Ασίας. Αυτή την ετερογενή δύναμη ένωσαν οι δεσμοί πειθαρχίας, εκπαίδευσης και οργάνωσης, αλλά και η αφοσίωση που ενέπνεε ο Αλέξανδρος.

Οι επικεφαλής του στρατού του ήταν όλοι Μακεδόνες. Δεύτερος στην τάξη στρατηγός μετά από αυτόν ήταν ο Παρμενίων, παλιός συμπολεμιστής του πατέρα του. Ακολουθούσαν οι γιοί του Παρμενίωνα, Φιλώτας και Νικάνωρ, ο Αμύντας, ο Περδίκκας, ο Κρατερός, ο Πτολεμαίος, και ο Μελέαγρος. Διοικητής των Ελλήνων συμμάχων ήταν ο Αντίγονος, και των μισθοφόρων ο Μένανδρος.

Ο Μέγας Αλέξανδρος κατανόησε με αξιοθαύμαστη ενάργεια τις σημερινές στρατιωτικές αρχές της οργάνωσης, της κινητοποίησης, της άμεσης δράσης και, περισσότερο απ' όλα, της έγκαιρης συγκέντρωσης των στρατιωτικών δυνάμεων. Ένα από τα αξιώματά του ήταν: βάδιζε χωριστά και πολέμα ενωμένος.

Ύστερα από μια σκληρή πορεία μέσω της Θράκης, ο Μέγας Αλέξανδρος πέρασε χωρίς δυσκολία τον Ελλήσποντο. Οι Πέρσες τον άφησαν να περάσει το στενό χωρίς να φέρουνε καμιά αντίσταση. Έτσι βρέθηκε στα ακρογάλια της Ασίας, εκεί που βρίσκεται σήμερα η Τουρκία. Αμέσως μετά την απόβαση του στρατού, τέλεσε θυσίες και επισκέφτηκε την Τροία.

Μικρά Ασία

Ο Αλέξανδρος οδήγησε το στρατό του στον ποταμό Γρανικό, όπου περίμεναν για να δώσουν μάχη οι περσικές δυνάμεις οδηγούμενες από τους τοπικούς σατράπες και τον Μέμνονα τον Ρόδιο. Η μάχη του Γρανικού, που έγινε τον Μάιο του 334 π.Χ. ανέδειξε νικητή τον Αλέξανδρο. Ο ίδιος ο Αλέξανδρος κινδύνευσε αλλά οι Πέρσες αιφνιδιάστηκαν από το μακεδονικό ιππικό που διέσχισε τον ποταμό και

τράπηκαν σε φυγή. Οι απώλειες των Μακεδόνων ήταν μόνο 110 άνδρες, ενώ ανάμεσα στους Πέρσες νεκρούς υπήρξαν και πολλοί ηγεμόνες τους. Η ήττα των Περσών άνοιξε τον δρόμο στον Αλέξανδρο για την κατάκτηση όλης της Μικράς Ασίας. Οι Σάρδεις και η Έφεσος παραδόθηκαν. Η Μίλητος και η Αλικαρνασσός αντιστάθηκαν αλλά τελικά κατακτήθηκαν μετά από πολιορκία. Πάνω από τριάντα πόλεις της Λυκίας παραδόθηκαν, ενώ κατακτήθηκε και η Παμφυλία. Διαμέσου των υψιπέδων της Πισιδίας και της Φρυγίας, ο Αλέξανδρος έφτασε στο Γόρδιο, όπου έλυσε το Γόρδιο δεσμό. Σύμφωνα με τον τότε θρύλο, όποιος έκανε κάτι τέτοιο, θα κατακτούσε ολόκληρη την Ασία. Πέρασε το χειμώνα παρακολουθώντας τις κινήσεις των Περσών και ετοιμάζοντας τις δυνάμεις του για νέα εξόρμηση. Στις ιωνικές πόλεις που κατέκτησε, κατάργησε τα ολιγαρχικά και τυραννικά πολιτεύματα που είχαν επιβάλει οι Πέρσες και εγκατέστησε δημοκρατίες, καταργώντας παράλληλα την βαριά φορολογία.

Λίβανος και Συρία

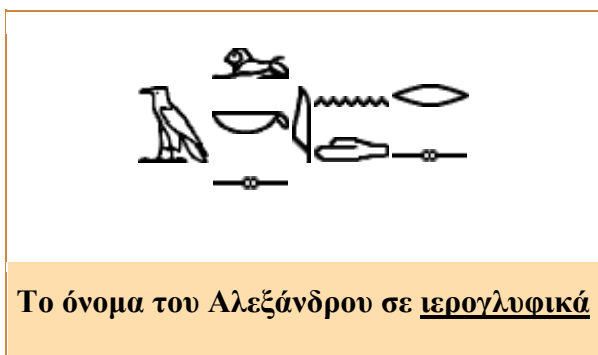
Την άνοιξη του 333 π.Χ. ο Μακεδόνας βασιλιάς κατέλαβε την Καππαδοκία, και προωθήθηκε προς τις Κιλικίες πύλες. Παρέμεινε όμως στην Ταρσό μέχρι τον Οκτώβριο για να αναρρώσει από μια βαριά ασθένεια. Για να εξασφαλίσει την κυριαρχία στην θάλασσα ξεκίνησε πορεία προς τη Φοινίκη όπου ήταν η βάση του

ναυτικού των Περσών. Ο Δαρείος συγκέντρωσε τεράστιες δυνάμεις στη Βαβυλώνα, με διοικητή τον ίδιο, και κινήθηκε προς την Κιλικία εναντίον του Αλέξανδρου. Ο Αλέξανδρος διέβη τις Κιλικίες πύλες για να συναντήσει τον Δαρείο, ο οποίος όμως κατάφερε να φέρει τον στρατό του στα νώτα του Αλέξανδρου. Η μάχη δόθηκε στην αμμώδη πεδιάδα της Ισού. Ο Αλέξανδρος κατόρθωσε να ανοίξει ρήγμα στην παράταξη του περσικού στρατού, και το ιππικό του με επικεφαλής τον ίδιο πραγματοποίησε πλευρική επίθεση και βρέθηκε στα νώτα του Δαρείου. Ο Δαρείος τράπηκε σε φυγή αφήνοντας στα χέρια του νικητή τη σκηνή, τη μητέρα, τη σύζυγό του και πολλά λάφυρα. Σε ανάμνηση της νίκης του, ο Μέγας Αλέξανδρος ίδρυσε την Αλεξάνδρεια της Ισού,

την Νικόπολη (στο εσωτερικό), καθώς και τα οχυρά Ημαθία και Βοττιαίο δήμο και την κρήνη Ολυμπιάδα στην περιοχή που ιδρύθηκε η Αντιόχεια 30 χρόνια μετά. Μετά την νίκη του στην Ισσό, η προέλαση συνεχίστηκε με κατάληψη της Άραδου, Βύβλου και Σιδώνας. Τα φοινικικά, ροδιακά και κυπριακά πλοία μπήκαν πλέον υπό τις διαταγές του Αλέξανδρου, και έτσι εξασφάλισε τα νώτα του και τον έλεγχο όλης της ανατολικής Μεσογείου. Το καλοκαίρι του 332 π.Χ. κατάφερε με πολλή δυσκολία και επτά μήνες πολιορκίας την κατάληψη της Τύρου. Ο Αλέξανδρος φέρθηκε με πρωτοφανή σκληρότητα προς τους κατοίκους της πόλης.

Παλαιστίνη και Αίγυπτος

Στη συνέχεια, υπέταξε την Παλαιστίνη χωρίς προβλήματα, και την Γάζα μετά από πολιορκία. Συνέχισε την κατάκτησή του προς την Αίγυπτο όπου έγινε δεκτός ως ελευθερωτής. Σεβάστηκε τους αιγυπτιακούς θεούς και το 331 π.Χ. επισκέφτηκε το μαντείο του Άμμωνα στην Όαση Σίβα, όπου οι ιερείς του έκαναν καλή υποδοχή. Τον ονόμασαν γιο του Άμμωνα, τίτλο που δέχτηκε και υιοθέτησε, κάτι που βοήθησε στην αποδοχή και λατρεία από τον τοπικό πληθυσμό γύρω από το πρόσωπό του. Από τότε ο Αλέξανδρος συχνά απεικονίζεται με κέρατα κριού, ώστε να αντιπροσωπεύεται η θεϊκή του καταγωγή. Πριν την αναχώρησή του από την Αίγυπτο ίδρυσε στο Δέλτα του Νείλου μια νέα πόλη που ονόμασε Αλεξάνδρεια, και η οποία έγινε σπουδαίο εμπορικό και πολιτιστικό κέντρο της Μεσογείου.

Ανατολικές σατραπείες

Αφού περίμενε ενισχύσεις από τη Μακεδονία, απέλυσε τους πιο καταπονημένους στρατιώτες και επέστρεψε στην Φοινίκη για να κατευθυνθεί προς τον Ευφράτη, όπου ο Δαρείος συγκέντρωσε στρατό από τις ανατολικές επαρχίες. Λέγεται ότι κατέστειλε μια επανάσταση των Σαμαρειτών που έκαψαν ζωντανό τον στρατηγό του Ανδρόμαχο. Η επανάσταση κατεστάλη, η Σαμάρεια κατέστη ελληνική πόλη, ενώ νέες πόλεις ιδρύθηκαν για να διασφαλιστεί η περιοχή της Κοίλης Συρίας: η Πέλλα, το Δίον, η Πιερία, τα Γάδαρα και τα Γέρασα. Όταν διέβη τον ποταμό Ευφράτη ίδρυσε το Νικηφόριον και κατά την πορεία του στην βόρεια Μεσοποταμία, επανίδρυσε την παλαιά Ορχή σε Έδεσσα και όπως πιστεύεται την πόλη Δάρας. Πέρασε τον ποταμό Τίγρη, και έφτασε στο οροπέδιο των Γαυγαμήλων, περίπου 90 χλμ. από τα Άρβηλα. Εκεί νίκησε για άλλη μια φορά τον περσικό στρατό στην ομώνυμη μάχη των Γαυγαμήλων, διαλύοντας όλα τα υπολείμματα των περσικών δυνάμεων. Σε ανάμνηση της μεγαλειώδους νίκης του ίδρυσε μια νέα Αλεξάνδρεια. Ο Δαρείος διέφυγε προς την Μηδία, και ο Αλέξανδρος προέλασε προς τα Σούσα και από εκεί προς την Περσέπολη όπου και βρήκε τον αυτοκρατορικό θησαυρό, αποτελούμενο από περίπου 180.000 τάλαντα σε χρυσό και ασήμι. Η ανακάλυψη αυτού του θησαυρού τον βοήθησε να ξεπεράσει τα οικονομικά προβλήματα που μεγάλωναν κατά την διάρκεια της εκστρατείας. Στην Περσέπολη κατέλυσε για λίγους μήνες. Στις 30 Ιανουαρίου του 330 π.Χ., όμως, πυρπόλησε την Περσέπολη, με την αιτιολογία των αντιποίνων της πυρπόλησης της Αθήνας κατά τους Ελληνοπερσικούς πολέμους.

Ο Δαρείος τρέπεται σε φυγή (λεπτομέρεια από ανάγλυφο του 18ου αιώνα)

Φεύγοντας από την Περσέπολη προχώρησε προς τη Μηδία όπου βρίσκονταν τα Εκβάτανα (σημερινό Χαμαντάν), αναζητώντας τον Δαρείο. Καταλαμβάνοντας

τα Εκβάτανα περιήλθαν στα χέρια του και όλες οι εξουσίες στην Περσική Αυτοκρατορία. Σε αυτό το σημείο, ο σκοπός της εκστρατείας είχε ουσιαστικά τελειώσει. Η υποχρέωση των Ελλήνων συμμάχων του είχε τελειώσει κι έτσι έστειλε πίσω όσους επιθυμούσαν να μην τον ακολουθήσουν σε επόμενη εκστρατεία. Επίσης ανέθεσε στον Παρμενίωνα τη μεταφορά όλων των περσικών θησαυρών στην ακρόπολη των Εκβατάνων.

Μαθαίνοντας ότι ο σατράπης της Βακτρίας Βήσσο συνέλαβε τον Δαρείο και ανέλαβε ο ίδιος την εξουσία, συνέχισε τον δρόμο του και διέλυσε τους στασιαστές οι οποίοι στην φυγή τους είχαν δολοφονήσει τον Δαρείο. Ο Αλέξανδρος έστειλε το σώμα του Δαρείου για να ταφεί με βασιλικές τιμές και τα τοπικά έθιμα στην Περσέπολη. Με τον θάνατο του Μεγάλου Βασιλιά ο Αλέξανδρος προβλήθηκε ως νόμιμος διάδοχος της δυναστείας των Αχαιμενιδών.

Για να υποστηρίξει τον νέο του τίτλο, και να εξασφαλίσει τον έλεγχο όλης της αυτοκρατορίας κινήθηκε εναντίον του Βήσσο και των υπόλοιπων σατραπών που συνέβαλαν στην δολοφονία του Δαρείου. Η εκστρατεία του στις ανατολικές σατραπείες ξεκίνησε με την εκκαθάριση της Υρκανίας όπου, στα όρη των Ταπούρων, είχαν καταφύγει και οι Έλληνες μισθοφόροι του Δαρείου με αρχηγό τον Ναβαρζάνη. Μετά από την υποταγή της Υρκανίας διέσχισε την Παρθία και στην πόλη Σούσια της Αρίας, ο σατράπης Σατιβαρζάνης δήλωσε υποταγή, διατηρώντας το αξίωμά του. Μετά την αναχώρησή του Αλέξανδρου όμως για την Βακτρία, όπου ο Βήσσος συγκέντρωνε στρατεύματα, ο Σατιβαρζάνης σκότωσε την φρουρά που είχε αφήσει ο Αλέξανδρος και συγκέντρωσε στρατό για να βοηθήσει τον Βήσσο. Ο Αλέξανδρος επέστρεψε αλλά ο Σατιβαρζάνης διέφυγε με 2000 ιππείς. Στην θέση του διορίστηκε ο Αρσάκης. Αφού ίδρυσε μια νέα πόλη, την Αλεξάνδρεια των Αρείων, κατέφυγε στην Φράδα της Δραγιανής για να χειμάσει.

Εκεί αποκαλύφθηκε μια συνωμοσία που είχε σκοπό την δολοφονία του Αλέξανδρου. Ως ηθικός αυτουργός εμφανίστηκε ο Φιλώτας, γιός του Παρμενίωνα, ο οποίος τελικά καταδικάστηκε σε θάνατο από την συνέλευση του μακεδονικού στρατού. Ο Αλέξανδρος φοβούμενος την αντίδραση του Παρμενίωνα στην εκτέλεση του γιου του, διέταξε την δολοφονία του.

Το χειμώνα του 330 π.Χ. έφτασε στην περιοχή του Ινδόκου όπου ίδρυσε άλλη μια Αλεξάνδρεια. Ο Βήσσος έφυγε μακριά, περνώντας τον ποταμό Όξο καίγοντας τα

πλοία του μετά την διέλευση και εγκαταστάθηκε στα Ναύτακα της Σογδιανής. Ο Αλέξανδρος τον ακολούθησε στην Σογδιανή και έστειλε τον Πτολεμαίο εναντίον του, ο οποίος τον συνέλαβε και τον οδήγησε στον Αλέξανδρο. Ο Βήσσος εκτελέστηκε και ο Αλέξανδρος προχώρησε προς την πρωτεύουσα της Σογδιανής, Σαμαρκάνδη, καθώς και στο Τασκέντ, που σήμερα είναι οι δύο σημαντικότερες πόλεις του Ουζμπεκιστάν. Ακολούθως έφθασε στον ποταμό Ιαζάρτη όπου ίδρυσε τη μακρινότερη απ' όλες τις Αλεξάνδρειες, την Αλεξάνδρεια Εσχάτη, σε μια περιοχή που σήμερα λέγεται Χοτζέντ (στο σημερινό Τατζικιστάν). Κατόπιν πέρασε παράπλευρα από την παγωμένη κορυφογραμμή των Ιμαλαίων και γύρισε στο Κυμπέρ και στις Ινδίες.

Εκστρατεία στην Ινδία

Μετά τον γάμο του με την Ρωξάνη που είχε ηρεμήσει τα πράγματα στις σατραπείες της κεντρικής Ασίας, την άνοιξη του 327 π.Χ. ξεκίνησε για την κατάκτηση της Ινδικής χερσονήσου. Άφησε τον Αμύντα στην Βακτρία, και περνώντας από την Αλεξάνδρεια έφτασε στον ποταμό Κωφήνα όπου διαίρεσε τον στρατό του. Έστειλε τον Ηφαιστίωνα με τον Περδίκκα να προετοιμάσουν την προέλασή του μέχρι τον Ινδό ποταμό, και ο ίδιος από διαφορετική πορεία έφτασε την άνοιξη του 326 π.Χ. στον Ινδό τον οποίο διάβηκε μέσω της γέφυρας που είχε ετοιμάσει ο Ηφαιστίωνας και πολλών μικρών πλοίων. Συνέχισε την πορεία του προς τον ποταμό Υδάσπη, όπου ο Ινδός βασιλιάς Πώρος περίμενε από την απέναντι πλευρά με συγκεντρωμένο στρατό ώστε να τον εμποδίσει να περάσει. Ο Αλέξανδρος έστειλε στρατιώτες να μεταφέρουν αποσυναρμολογημένα τα πλοία που είχαν χρησιμοποιηθεί στην διάβαση του Ινδού, και με την υπόλοιπη δύναμη και ενισχυμένος από 5000 Ινδούς συνέχισε για τον Υδάσπη.

Η διάβαση του ποταμού ήταν δύσκολη αλλά τελικά έγινε με επιτυχία τον Ιούλιο του 326 π.Χ., ώστε να ακολουθήσει μια μεγάλη μάχη μεταξύ του στρατού του Αλεξάνδρου και του στρατού του Πώρου ο οποίος ανερχόταν σε 4000 ιππείς, 300 άρματα, 200 πολεμικούς ελέφαντες και 30000 πεζούς. Οι Μακεδόνες αντιμετώπισαν με ευκολία το ιππικό του Πώρου και τελικά κατάφεραν να υπερισχύσουν στην πρωτόγνωρη γι' αυτούς μάχη εναντίον μεγάλου αριθμού ελεφάντων κερδίζοντας μια δύσκολη και σπουδαία νίκη.

Στις όχθες του Υδάσπη ίδρυσε δύο πόλεις, την Νίκαια και την Βουκεφάλα (προς τιμή του αλόγου του που πέθανε εκεί). Αφήνοντας τον Κρατερό να επιβλέπει το χτίσιμο των πόλεων, συνέχισε την πορεία του και μετά από μια νίκη στα Σάγγαλα, σταμάτησε μπροστά στον ποταμό Ύφαση. Επιθυμία του Αλέξανδρου ήταν να συνεχίσει περνώντας τον ποταμό και την έρημο που εκτεινόταν μετά από αυτόν, συνάντησε όμως την έντονη αντίδραση του στρατού του. Οι κουρασμένοι σωματικά και ψυχικά στρατιώτες του συγκεντρώθηκαν στο στρατόπεδο και διαμαρτυρήθηκαν έντονα λέγοντας πως δεν ήθελαν να συνεχίσουν. Τελικά ο Αλέξανδρος αποφάσισε να επιστρέψει. Μετά από τα τελετουργικά της αποχώρησης, διαίρεσε σε τμήματα τον στρατό του και επέστρεψε στην Νίκαια και την Βουκεφάλα, και λαμβάνοντας ενισχύσεις από την Ελλάδα στράφηκε προς τον νότο. Ναυπήγησε στόλο και πλέοντας τους ποταμούς Υδάσπη και Ινδό, με τμήματα του στρατού του στην αριστερή και δεξιά όχθη, έφθασε σε ένα σημείο όπου έδωσε φονική μάχη με τους Μαλλούς όταν και τραυματίστηκε από βέλος στο στήθος.^[37] Τελικά έφτασε στην πόλη Πάτταλα την οποία οχύρωσε και ανοικοδόμησε.

Ο δρόμος της επιστροφής

Για την επιστροφή ο Αλέξανδρος χώρισε το στρατεύμα του σε τρία μέρη. Το πρώτο με αρχηγό τον Κρατερό ακολούθησε πορεία προς την Αλεξάνδρεια Αραχωσίας (Κανταχάρ) και μέσω της κοιλάδας του Ετύμανδρου εγκαταστάθηκε στην Καρμανία όπου περίμενε τον Αλέξανδρο. Το δεύτερο ήταν ο στόλος, που με αρχηγό τον Νέαρχο, παρέπλευσε τις ακτές της Περσίας όπου βρίσκονταν οι χώρες των Ωρών, των Γεδρωσιών και των Ιχθυοφάγων, προς τον μυχό του κόλπου.

Το τρίτο μέρος του στρατεύματος με τον Αλέξανδρο ξεκίνησε από τα Πάτταλα (τέλη Αυγούστου 324 π.Χ.) για να διασχίσει την έρημο της Γεδρωσίας. Στο πρώτο μέρος της πορείας δεν υπήρξαν δυσκολίες αλλά στην έρημο της Γεδρωσίας ο καύσωνας και η έλλειψη νερού προκάλεσαν μεγάλες απώλειες. Μετά από 60 μέρες σταμάτησε για ανάπαυση στην πρωτεύουσα της Γεδρωσίας, Πούρα, και προχώρησε στην Καρμανία όπου συνάντησε τον Κρατερό. Στην Καρμανία έφτασε και ο Νέαρχος όπου έδωσε αναφορά για την πορεία του, και συνέχισε τον περίπλου ως τις εκβολές του ποταμού Τίγρη. Ο Αλέξανδρος πήρε ένα μέρος του στρατεύματος και αφού πέρασε από τους Πασαργάδες προχώρησε στην Περσέπολη όπου διόρισε

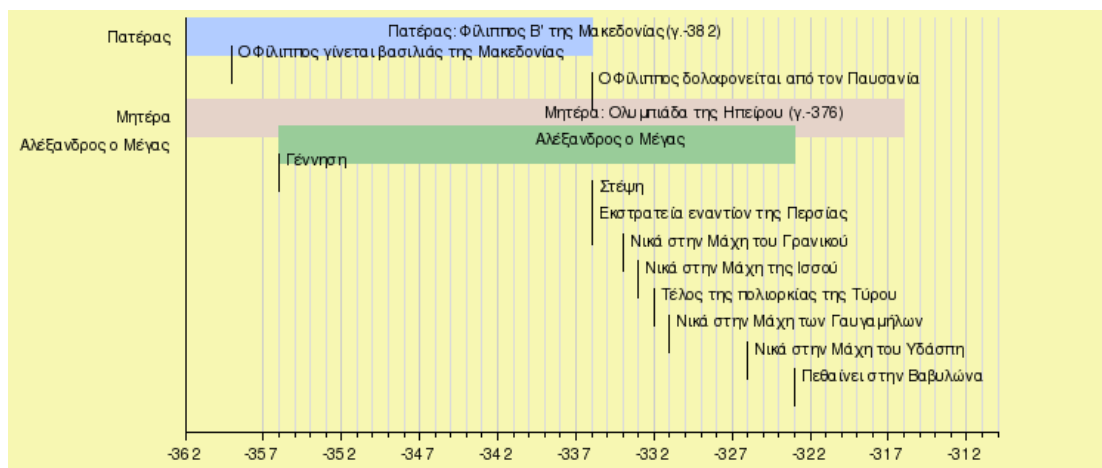
σατράπη τον Πευκέστα ο οποίος είχε σώσει την ζωή του Αλέξανδρου στην μάχη στους Μάλλους της Ινδίας.

Την άνοιξη του 324 π.Χ. έκανε γιορτές στα Σούσα για την ολοκλήρωση της κατάκτησης της Περσίας. Οργάνωσε μικτούς γάμους Μακεδόνων με Περσίδες και ο ίδιος πήρε ως δεύτερη σύζυγο την Στάτειρα, την κόρη του Δαρείου. Εξόφλησε τα χρέη των Ελλήνων στρατιωτών του, με ένα ποσό που ανήλθε σε 20.000 τάλαντα και μοίρασε δώρα και τιμές σε όσους είχαν ανδραγαθήσει. Οι σατράπες της επικράτειας έφεραν εκεί και 30.000 έφηβους Πέρσες που είχαν εκπαιδευτεί και οπλισθεί μακεδονικά, τους οποίους ονόμασε «Επιγόνους».

Άρχισε να οργανώνει νέες εκστρατείες και αφού έστειλε τον Ηφαιστίωνα να εξερευνήσει τις ακτές του Περσικού κόλπου, ο ίδιος με επίλεκτες μονάδες κατευθύνθηκε προς την θάλασσα μέσω του ποταμού Ευλαίου. Στην Ώπι ανακοίνωσε την απόλυση των ηλικιωμένων και των τραυματιών και την συνέχιση της εκστρατείας, αλλά συνάντησε την αντίδραση των στρατιωτών του που δεν ήθελαν να συνεχίσουν μαζί του. Ο Αλέξανδρος τότε μοίρασε αξιώματα σε Πέρσες και ορισμένους τους ονόμασε συγγενείς του, πράγμα που ανάγκασε τους Μακεδόνες να του ζητήσουν συγνώμη και να τον ακολουθήσουν.

Χρονοδιάγραμμα

Ο μύθος για τον Μέγα Αλέξανδρο

Ο Μέγας Αλέξανδρος μέσω των κατακτήσεων του στην Ανατολή έθεσε τις βάσεις για την επερχόμενη Ελληνιστική περίοδο, μια μίξη των στοιχείων της κλασικής Ελλάδας και των πολιτισμών της Ασίας, με την επέκταση του Ελληνικού πολιτισμού σε μεγάλο μέρος του Παλαιού Κόσμου, και την αλληλεπίδραση των τοπικών παραδόσεων και αντιλήψεων με τις Ελληνικές παραδόσεις των Μακεδόνων.

Αμέσως μετά το θάνατό του έγινε μυθικό πρόσωπο, από την Ινδία μέχρι τι, ακολουθώντας διαφορετικά πρότυπα σε κάθε λαό. Οι Πέρσες φαντάστηκαν ότι ήταν γιος του Δαρείου, ενώ στην Αίγυπτο ότι ήταν γιος του Νεκτανεβώ του τελευταίου βασιλιά της Αιγύπτου. Στην Αραβοπερσική παράδοση ο Αλέξανδρος ονομάζεται Σικαντέρ στα περσικά και Ισκαντάρ στα αραβικά και έχει την προσωνομία Δίκερος, λόγω της εμφάνισής του σε νομίσματα με κέρατα κριού, κατά το αιγυπτιακό πρότυπο αφού θεωρούνταν γιος του Άμμωνα. Υπάρχουν αρκετές φυλές στα μέρη που πέρασε ο Αλέξανδρος που περηφανεύονται ότι είναι απόγονοι στρατιωτών του Αλέξανδρου.

Ο Αλέξανδρος αναφέρεται, σύμφωνα με ερευνητές, με το όνομα Δίκερος και στο Κοράνι στην σούρα al-Kahf (Η Σπηλιά) (XVIII, 82-110) ως μεγάλος βασιλιάς

που κατασκεύασε πύλες (ίσως τις Κασπίες Πύλες) για να προστατέψει τους αθώους ανθρώπους από τους βάρβαρους Γωγ και Μαγώγ και επίσης αναφέρεται ότι ταξίδεψε ως το μέρος όπου δύει ο Ήλιος. Στοιχεία από την ιστορία σχετικά με το σφράγισμα των πυλών που αφηγείται το Κοράνι υπάρχουν και στα προγενέστερα έργα του Ψευδοκαλλισθένη, του Ιώσηπου, και του Ιερώνυμου. Επίσης στους στίχους 18:95 και 18:98 παρουσιάζεται ως μονοθεϊστής και ορισμένες φορές θεωρείται προφήτης του Ισλάμ αλλά αυτό δεν είναι γενικά αποδεκτό.

Στους Βυζαντινούς ήταν δημοφιλείς οι ιστορίες για τον Αλέξανδρο, και μάλιστα τον είχαν φανταστεί και ως άγιο και ασκητή και να έχει ιδρύσει μοναστήρια στην έρημο. Πολλές παραδόσεις στην Ελλάδα δημιουργήθηκαν γύρω από τον Αλέξανδρο, και σε πολλές περιοχές διάφορα σημάδια του τόπου και ερείπια, επιδεικνύονταν σαν να «ήταν του Αλέξανδρου». Σε κρητικό τραγούδι ο Αλέξανδρος παρουσιάζεται να έχει ενώσει την Μαύρη Θάλασσα με την Μεσόγειο ανοίγοντας τον Βόσπορο. Πολύ διαδεδομένη επίσης είναι η παράδοση που παρουσιάζει την γοργόνα ως αδερφή του Αλέξανδρου να ρωτά τους ναυτικούς αν «ζει ο βασιλιάς Αλέξανδρος» και να δέχεται σαν απάντηση μόνο το «ζη και βασιλεύει». Κατά την τουρκοκρατία τον 18ο αιώνα ένα δημοφιλές ανάγνωσμα ήταν η «Φυλλάδα του Μεγαλέξαντρου».

Στην Δύση ο Αλέξανδρος έγινε γνωστός από την μετάφραση του έργου του Ψευδοκαλλισθένη, τον 3ο αιώνα με το «Μυθιστόρημα του Αλεξάνδρου» δημιουργώντας ένα επικό κύκλο γύρω από το όνομά του. Από την λατινική μετάφραση αυτού προέκυψαν πολλές παραλλαγές σε όλη την Ευρώπη και γενικά τον χριστιανικό και ισλαμικό κόσμο του Μεσαίωνα. Τον 12ο αιώνα ο Αλβέριχος ντε Μπεζανσόν έγραψε επικά ποιήματα με κεντρικό πρόσωπο τον Αλέξανδρο και ο ιερέας Λάμπρεχτ ένα γερμανικό τραγούδι.

Το άλογο του Μέγα Αλεξάνδρου

Βουκεφάλας

Ο Βουκεφάλας ήταν το άλογο του Μεγάλου Αλεξάνδρου και ένα από τα πιο γνωστά άλογα στην παγκόσμια ιστορία.

Πολλές φορές περιγράφεται ως σκούρου χρώματος, ψηλό και πολύ δυνατό, όπως άλλωστε τα περισσότερα Θεσσαλικά άλογα εκείνης της εποχής. Σύμφωνα με τον Πλούταρχο, ο Φιλόνικος ο Θεσσαλός, ένας έμπορος αλόγων, πρότεινε στον Φίλιππο της Μακεδονίας, να αγοράσει τον Βουκεφάλα για δεκατρία τάλαντα. Η ετυμηγορία των παρευρισκόμενων Μακεδόνων ήταν ότι πρόκειται για ένα άγριο και ατίθασσο άλογο, το οποίο κανείς δεν θα μπορούσε να δαμάσει. Ο Φίλιππος ήταν έτοιμος να απορρίψει την προσφορά αν δεν παρέμβαινε ο γιος του Αλέξανδρος. Ο νεαρός τότε Αλέξανδρος παρατηρώντας τη συμπεριφορά του αλόγου, διαπίστωσε ότι φοβόταν τη σκιά του. Έτσι, πλησιάζοντάς το, άρπαξε τα χαλινάρια του και το έστρεψε προς τον ήλιο. Αφού το άλογο δεν έβλεπε την σκιά του, ηρέμησε και έτσι κατάφερε ο Αλέξανδρος να το ιππεύσει. Οι παρευρισκόμενοι ζητωκραύγασαν τον νεαρό Αλέξανδρο και ο πατέρας του Φίλιππος, λένε από τη μεγάλη χαρά του, τον ασπάστηκε και του είπε: «Γιε μου, ψάξε για βασίλειο αντάξιο σου. Η Μακεδονία είναι μικρό βασίλειο για να σε χωρέσει». Ο Αλέξανδρος ονόμασε το άλογο του Βουκεφάλα, πολύ πιθανόν από το εύρος του μετώπου του. Ο Βουκεφάλας θα γινόταν το άλογο που τον συντρόφευε για τα επόμενα περίπου 20 χρόνια. Τόσο πολύ αγαπούσε το άλογό του ώστε, όταν εκείνο τραυματίστηκε μοιραία στην μάχη του Υδάσπη, έδωσε το όνομά του σε μια πόλη της Ασίας. Την ονόμασε Βουκεφάλα.

Σε ψηφιδωτό δάπεδο από την οικία του Φαύνου στην Πομπηία απεικονίζεται ο Αλέξανδρος που ιππεύει τον Βουκεφάλα στη μάχη της Ισσού

Το άγαλμα “σύμβολο” του Μεγάλου Αλεξάνδρου καβάλα στον επί 20 χρόνια πιστό του σύντροφο, Βουκεφάλα, δεσπόζει στην παραλία της Θεσσαλονίκης, δίπλα σε ένα άλλο σύμβολο της πόλης, τον Λευκό Πύργο. Ανεγέρθηκε το 1973 με δαπάνες από ερανικές επιτροπές και εγκαινιάστηκε το 1974. Είναι έργο του γλύπτη Ευάγγελου Μουστάκα.

Ρωξάνη, γυναίκα του Μεγάλου Αλεξάνδρου

Η Ρωξάνη τον συνόδευσε στην εκστρατεία του στην Ινδία και γέννησε το γιο τους Αλέξανδρο Δ΄ μετά τον θάνατο του στη Βαβυλώνα το 323 π.Χ. Ο θάνατος του Μεγάλου Αλεξάνδρου στα 33 του χρόνια άφησε εκτεθειμένη εκείνη και το παιδί τους από τους επίδοξους διαδόχους του. Ο Αλέξανδρος εκτός από την Ρωξάνη και τη Στάτειρα, κόρη του Δαρείου Γ΄ (324 π.Χ.), εικάζεται ότι είχε και μια τρίτη σύζυγο, την Παρυσάτιδα, κόρη του Αρταξέρξη Γ΄. Είχε επίσης δύο παιδιά, τον Αλέξανδρο (από τη Ρωξάνη) και τον Ηρακλή (από μια γυναίκα που ονομαζόταν Βαρσίνη). Σύμφωνα με τον Πλούταρχο (Βίος Αλεξάνδρου, 77.4), μετά τον θάνατο του Αλέξανδρου, η Ρωξάνη με τη βοήθεια του αντιβασιλέα Περδίκκα, εξόντωσε τη Στάτειρα καθώς και την αδερφή της Δρύπετη (που ήταν χήρα του Ηφαιστίωνα), φορείς βασιλικού αίματος και πιθανές αντιζήλους της στο θρόνο. Η τύχη της Παρυσάτιδας, που ήταν επίσης πριγκίπισσα, είναι άγνωστη. Η Ρωξάνη δολοφονήθηκε στην Αμφίπολη με διαταγή του Κασσάνδρου, μαζί με τον γιο της Αλέξανδρο το 310 π.Χ., έξι χρόνια μετά τη δολοφονία της μητέρας του Αλεξάνδρου Ολυμπιάδας (316 π.Χ.), η οποία την προστάτευε.

Ο θάνατος του Μεγάλου Αλεξάνδρου

Το τέλος του Μεγάλου Αλεξάνδρου είναι ένα μη εξακριβωμένο γεγονός που αποτελεί σημείο διαφωνίας για τους ιστορικούς. Το 323 π.Χ., ο Μέγας Αλέξανδρος μετά το τέλος μιας από τις επιτυχημένες του εκστρατείες επέστρεψε στη Βαβυλώνα, το κέντρο της νέας αυτοκρατορίας του. Είχε υποσχεθεί να επισκεφτεί τη γιορτή ενός γνωστού, στις 29 Μαΐου. Το πρωί εκείνης της ημέρας, παραπονέθηκε ότι δεν ένιωθε καλά. Ωστόσο, πήγε στη γιορτή παρά την αδιαθεσία και ως γνήσιος Μακεδόνας στρατιώτης ήπιε πολύ αλκοόλ. Την επόμενη μέρα, είχε ανεβάσει υψηλό πυρετό.

Η υγεία του δεν επανήλθε ποτέ και πέθανε 11 μέρες μετά, στις 11 Ιουνίου του 323 π.Χ. Οι μελετητές δεν μπορούν να συμφωνήσουν, αν ήταν αποτέλεσμα κάποιας ασθένειας, ή αν ο Αλέξανδρος δηλητηριάστηκε. Αν δηλητηριάστηκε, δε γνωρίζουν από ποιον και με ποια ουσία. Κι αν ήταν απλώς μία ασθένεια δεν ξέρουν ποια είναι αυτή.

Η ασθένεια

Οι υποστηρικτές του σεναρίου του «φυσικού θανάτου», υποστήριζαν ότι ο Αλέξανδρος πέθανε από ελονοσία ή τυφοειδή πυρετό. Μία καινούρια θεωρία λέει, ότι πέθανε από τον ιό του Δυτικού Νείλου. Πολύ γρήγορα απορρίφθηκε, γιατί ο ιός του Δυτικού Νείλου εμφανίστηκε πρόσφατα και θα ήταν αδύνατο να είχε σκοτώσει έναν άνθρωπο 2.347 χρόνια πριν. Ο τυφοειδής πυρετός παρουσιάζει επίσης ανακρίβειες. Συνήθως εμφανιζόταν σε επιδημίες και εκείνη την περίοδο, πέρα απ' τον Αλέξανδρο, δεν υπήρξαν μαζικοί θάνατοι με τα ίδια συμπτώματα. Θα ήταν πολύ πιθανό ο Αλέξανδρος να έπασχε από ελονοσία, αφού εκστράτευε σε περιοχές που η ασθένεια ήταν πολύ συχνή. Όμως τα συμπτώματα που παρουσίασε, δε συμφωνούσαν απόλυτα με τη συγκεκριμένη ασθένεια.

Το δηλητήριο

Οι μελετητές θεωρούν πιθανότερη την εκδοχή του δηλητηρίου. Μέχρι πρόσφατα, πίστευαν ότι δηλητηριάστηκε με αρσενικό. Όμως, αν ίσχυε κάτι τέτοιο, ο Αλέξανδρος θα είχε πεθάνει πολύ πιο γρήγορα. Ο Μακεδόνας Βασιλιάς ταλαιπωρήθηκε για 11 μέρες, που σημαίνει ότι η ουσία που κατανάλωσε είχε πιο αργή δράση απ' ό,τι το αρσενικό. Η νεότερη θεωρία που έχει κυκλοφορήσει, είναι αυτή του Δρ. Λίο Σκεπ, απ' το Πανεπιστήμιο Οτάγκο της Νέας Ζηλανδίας. Σύμφωνα με τον Σκεπ, η ουσία που προκάλεσε τον αργό και βασανιστικό θάνατο του Αλέξανδρου, είναι το δηλητηριώδες φυτό «λευκός ελλέβορος». Το φυτό ήταν γνωστό στους αρχαίους Έλληνες, γιατί το χρησιμοποιούσαν για να σταματούν τον εμετό. Σε μεγαλύτερες δόσεις, όμως, μπορούσε να οδηγήσει σε θάνατο. Τα συμπτώματα που παρουσίασε ο Αλέξανδρος, ταιριάζουν απόλυτα με αυτά που προκύπτουν από δηλητηρίαση με ελλέβορο, δηλαδή γαστρικός πόνος, ναυτία, βραδυκαρδία, υπόταση και μυϊκή αδυναμία. Τις τελευταίες μέρες πριν τον θάνατό του, ο μεγάλος στρατηλάτης δεν μπορούσε να κουνηθεί, ούτε να μιλήσει. Βέβαια, το σενάριο της δηλητηρίασης οδηγεί στο καίριο ερώτημα. Ποιος τον δηλητηρίασε;

Το φυτό λευκός ελλέβορος (*Veratrum album*), χρησιμοποιούνταν από τους αρχαίους Έλληνες ως βότανο κατά του εμετού και μπορεί να επιφέρει βραδύ θάνατο.

Ποιος σκότωσε τον Μέγα Αλέξανδρο;

Η πιο δημοφιλής θεωρία συνωμοσίας, παρουσιάζει τον Αντίπατρο ως τον εγκέφαλο, πίσω απ' τη δολοφονία. Ο Αντίπατρος ήταν στρατηγός του Φιλίππου Β', του πατέρα του Αλεξάνδρου. Αργότερα, έγινε ένας απ' τους μεγαλύτερους υποστηρικτές και του Αλεξάνδρου. Όσο ο Αλέξανδρος έλειπε στη μακροχρόνια εκστρατεία του, ο Αντίπατρος είχε αναλάβει την Αντιβασιλεία στη Μακεδονία. Το 324 π.Χ., η σχέση των δύο αντρών είχε αρχίσει να καταρρέει. Ο Αλέξανδρος προσπάθησε να αντικαταστήσει τον Αντίπατρο, ίσως μετά από ώθηση της μητέρας του, Ολυμπιάδας, που πίστευε ότι ο Αντίπατρος σκόπευε να τον προδώσει. Ο Αντίπατρος έστειλε τον γιο του, Κάσσανδρο, στη Βαβυλώνα, για να μεταπείσει τον Αλέξανδρο. Αλλά ο Αλέξανδρος πέθανε, πριν προλάβει να του αλλάξει γνώμη ο Κάσσανδρος. Συγχρόνως όμως, λόγω του ξαφνικού θανάτου, δεν πρόλαβε να εφαρμοστεί η διαταγή του Αλέξανδρου, για αντικατάσταση του Αντίπατρο. Ένα άλλο πολύ σημαντικό στοιχείο ήταν, ότι ο αδερφός του Κάσσανδρου, ο Ιόλαος, ήταν ο οίνοχόος του Αλέξανδρου και θα είχε πάμπολλες ευκαιρίες να δηλητηριάσει το ποτό του. Μετά τον Αντίπατρο, στη λίστα των πιθανών δολοφόνων του Αλεξάνδρου είναι οι γυναίκες του.

Καμία δεν φαίνεται να είχε κάποιο πολιτικό κίνητρο. Η Βαρσίνη ήταν η ερωμένη του, με την οποία απέκτησε κι έναν γιο, τον Ηρακλή. Όμως, ποτέ δεν την παντρεύτηκε. Αντιθέτως, παντρεύτηκε μια νεαρή καλλονή απ' την εξωτική Βάκτρια, τη Ρωξάνη. Και μετά τη Ρωξάνη, παντρεύτηκε τη Στάτειρα, την κόρη του Βασιλιά Δαρείου. Μπορεί η Βαρσίνη να ζήλευε τη Ρωξάνη και η Ρωξάνη τη Στάτειρα; Μπορεί να αποφάσισε η καθεμία ξεχωριστά να σκοτώσει τον άντρα που την πλήγωσε; Τα σενάρια είναι όσα και οι εχθροί του Αλεξάνδρου, δηλαδή αμέτρητα. Ο χαμός του μπορεί να ωφέλησε πολλούς, αλλά ακόμη περισσότεροι ζημιώθηκαν. Δεν πρόλαβε να ορίσει διάδοχο και επικράτησε χάος, που χρειάστηκε να περάσουν πολλά χρόνια για να καταλαγιάσει. Το μόνο βέβαιο, είναι ότι δεν θα σταματήσουν ποτέ τα σενάρια για τον θάνατο του μεγαλύτερου στρατηλάτη, που υπήρξε ποτέ.

Ο τάφος του Μέγα Αλέξανδρου

Ο Έλληνας στρατηλάτης που αιώνες μετά το θάνατό του συνεχίζει να απασχολεί την παγκόσμια κοινή γνώμη. Και φυσικά, μετά τα ευρήματα στην Αμφίπολη, ένας νέος κύκλος συζητήσεων και αντιπαραθέσεων έχει ανοίξει για το τι απέγινε το νεκρό σώμα του Έλληνα αυτοκράτορα. Μια ιδιαίτερα διαδεδομένη θεωρία αναφέρει, ότι όταν χάθηκε από την Αίγυπτο, η σωρός του Έλληνα βασιλιά μεταφέρθηκε από Βενετσιάνους εμπόρους από την Αλεξάνδρεια στη Βενετία και ότι το λείψανο του Αγίου Μάρκου, δεν είναι άλλο από το νεκρό σώμα του Μεγάλου Αλεξάνδρου στην πραγματικότητα. «Για τον τάφο του Μεγάλου Αλεξάνδρου έχουν γραφτεί τόσα άρθρα και βιβλία όσα δεν γράφτηκαν για τις ταφές όλων των προσωπικοτήτων της αρχαιότητας. Υπάρχουν άπειρες θεωρίες. Όπως ότι τα λείψανα βρίσκονται στην κρύπτη κάτω από τη βασιλική του Αγίου Μάρκου στη Βενετία και μεταφέρθηκαν το 829 από Βενετούς εμπόρους εκεί που κτίστηκε ο ναός. Μια άλλη θεωρία λέει ότι ετάφη στην πύλη της Ροζέτας όπου ήταν το νεκροταφείο των Πτολεμαίων. Υπάρχει μια διεθνής ψύχωση με το θέμα αυτό και αυτή η αναζήτηση ανάγεται από την αρχαιότητα», λέει στο Έθνος της Κυριακής ο κ. Χάρης Τζάλας, συγγραφέας, ερευνητής και επικεφαλής του Ινστιτούτου Μελετών της Αρχαίας και Μεσαιωνικής Αλεξάνδρειας, το οποίο επί 17 χρόνια πραγματοποιεί ενάλιες αρχαιολογικές έρευνες στην ακτογραμμή της πόλης. «Από εκείνη την εποχή οι Πτολεμαίοι χρησιμοποίησαν τον Μέγα Αλέξανδρο στις μάχες των διαδόχων. Όπως και οι Ρωμαίοι ήθελαν να τον έχουν με το μέρος τους... Πολλοί αυτοκράτορες επισκέφτηκαν τον τάφο όπως ο Καίσαρας και ο Αύγουστος. Ο Καρακάλλας, το 215, ήταν ο τελευταίος αξιόπιστος μάρτυρας για την ύπαρξη του τάφου. Όλα τα υπόλοιπα από την αρχαιότητα έως τον Μεσαίωνα ήσαν ανάμεσα στην παράδοση και τον μύθο μέχρι τις φανταστικές ιστορίες του 19ου και 20ου αιώνα που υπεδείκνυαν τη θέση του τάφου και αποδείχθηκαν παραμύθια. Όλες οι αξιόπιστες αρχαίες πηγές αναφέρουν ότι ετάφη στην Αλεξάνδρεια. Κι όμως ένα τέτοιο μνημείο δεν βρέθηκε, όπως δεν εντοπίστηκε το Μουσείο με την περίφημη βιβλιοθήκη όπου υπήρχαν 700.000 χειρόγραφα, ούτε ο τεράστιος ναός του Σέραπι. Στην αναζήτηση του τάφου κυρίως βασιζόμαστε σε συγγραφείς που αντέγραψαν παλαιότερες πηγές και φήμες». Ο θάνατος του Μεγάλου Αλεξάνδρου το 323 π.Χ. στη Βαβυλώνα, η μεταφορά και η ταρίχευσή του σώματός του στη Μέμφιδα και η επίσκεψη Ρωμαίων αυτοκρατόρων περιγράφονται από αξιόπιστους αρχαίους συγγραφείς. Κανένας όμως δεν ήταν σύγχρονος του

Αλεξάνδρου, ούτε είχε εισέλθει στον τάφο. Μερική μόνο είχαν δει την ευρύτερη περιοχή γνωστή ως «Σώμα» ή «Σήμα». Σύμφωνα με τον Ψευδοκαλλισθένη το σώμα του, μέσα σε μολύβδινη σαρκοφάγο γεμάτη μέλι για να διατηρηθεί, μεταφέρθηκε στη Μέμφιδα της Αιγύπτου. Ο Στράβων πρώτος έγραψε ότι όταν επισκέφθηκε την Αλεξάνδρεια, το σώμα του Αλεξάνδρου δεν ήταν στην αρχική χρυσή σαρκοφάγο. Ο Διόδωρος ο Σικελιώτης σημειώνει ότι μεταφέρθηκε από τη Βαβυλώνα δύο χρόνια μετά τον θάνατό του. Μάλιστα καθ' οδόν στη Συρία, έγινε μάχη μεταξύ επιγόνων όπου επικράτησε ο Πτολεμαίος. Ήταν γνωστή η προφητεία του Αρίστανδρου, ότι «η πόλη που θα είχε το σώμα του Αλεξάνδρου θα γνώριζε μεγάλη ευημερία». Για αυτό ο Πτολεμαίος αποφάσισε να μην ταφεί στο ναό του Άμμωνος Διός στη Σίβα, αλλά στην Αλεξάνδρεια. Ο Λουκανός περιγράφει τον τάφο ως μια πυραμιδοειδή κατασκευή, ο Ζηνόβιος έλεγε ότι μεταφέρθηκε σε νέα ομαδική βασιλική ταφή και το «Σώμα» έμεινε άδειο. Ο Πausanias έγραφε ότι τον λάτρευαν ως θεό και ο Δίων ο Κάσιος μνημονεύει ότι όταν ο Οκταβιανός θέλησε να δει το σώμα του Αλεξάνδρου, άγγιξε τη μύτη του και την κατέστρεψε εν μέρει. Οι αιώνες περνούσαν αλλά η φήμη του Αλεξάνδρου παρέμενε ζωντανή. Ο Ισκάντερ, όπως τον αποκαλούσαν, είχε μετατραπεί σε θρύλο ενώ από αιώνες λατρευόταν σαν μεγάλος προφήτης. Οι περισσότεροι αρχαιολόγοι που ανέσκαψαν έως το 1960, πίστευαν ότι το «Σώμα» βρισκόταν κοντά στο τζαμί Νάμπι Ντανιέλ. Ο Ερρίκος Σλήμαν που ανακάλυψε την Τροία και τις Μυκήνες είχε ζητήσει το 1887 άδεια την οποία όμως δεν έλαβε».

Τυπογραφία

Τυπογραφία είναι η τέχνη της αποτύπωσης γραπτού [λόγου](#) και εικόνων σε [χαρτί](#), ύφασμα, μέταλλο ή άλλο υλικό με τη βοήθεια τεχνικών μέσων και συνήθως σε μαζική κλίμακα.

Η τυπογραφία ξεκίνησε ουσιαστικά τον 15ο αι. με την εφεύρεση του επίπεδου πιεστηρίου. Πατέρας της μηχανικής εκτύπωσης θεωρείται ο Γουτεμβέργιος. Ενώ κινητά τυπογραφικά στοιχεία είχαν ήδη κατασκευαστεί από τον Ολλανδό Λαυρέντιο Κοστέρ, ο Γουτεμβέργιος ήταν εκείνος που συνέλαβε την ιδέα της τυπογραφικής μεθόδου στο σύνολό της.

Μέχρι τα τέλη του 20ού αι., η παραδοσιακή τυπογραφία χρησιμοποιούσε κινητά στοιχεία σε διάφορα μεγέθη και οικογένειες (γραμματοσειρές) φτιαγμένες από μέταλλο και σπανιότερα από ξύλο. Τα στοιχεία αυτά έμπαιναν σε ειδικές θήκες, τους *σελιδοθέτες*, και κατόπιν στο πιεστήριο για την εκτύπωση.

Στη σύγχρονη στοιχειοθεσία, οι φωτογραφικές διαφάνειες και η λιθογραφία σε μεταλλικά φύλλα (*όφσετ*) αντικατέστησαν τους σελιδοθέτες, ενώ τα κινητά στοιχεία αντικαταστάθηκαν από ηλεκτρονικές γραμματοσειρές με μεγάλη ποικιλία χαρακτήρων και απεριόριστα μεγέθη. Πάντως κύριο μηχάνημα της τυπογραφίας — παραδοσιακής και σύγχρονης — παραμένει το *πιεστήριο*, που επιτρέπει τη γρήγορη αναπαραγωγή πολλών αντιγράφων.

Οι πρώτες τυπογραφικές αναπαραγωγές

Στις απαρχές της Ιστορίας η τυπογραφία ξεκίνησε με την αντιγραφή των βιβλίων με το χέρι, με την χρήση της πένα ή πινέλου με μελάνι.(αρχαία Αίγυπτος. Της Ελλάδας και της Ρώμης).

Μια πρωτόγονη μορφή τυπογραφίας είναι η χρήση σφραγιδόλιθων από τους Βαβυλώνιους και άλλους αρχαίους λαούς. Οι σφραγιδόλιθοι χρησιμοποιήθηκαν ως θρησκευτικά σύμβολα, αλλά και προς αντικατάσταση των υπογραφών. Το σχέδιο που ήθελαν να τυπώσουν οι αρχαίοι λαοί, το χάραζαν πρώτα πάνω σε σφραγίδα ή σε πέτρα. Κατόπιν βουτούσαν τη σφραγίδα σε χρώμα ή σε πηλό και την πίεζαν πάνω σε μία λεία ελαστική επιφάνεια για να μείνει το αποτύπωμά της.

Η τυπογραφία όπως την γνωρίζουμε σήμερα, αποτελεί ουσιαστικά ανακάλυψη των Κινέζων. Στην εμφάνιση της τυπογραφίας στην Κίνα συνέβαλαν τόσο η ανακάλυψη του χαρτιού, όσο και η εξάπλωση του Βουδισμού. Από τη μια, το χαρτί ήταν το πλέον κατάλληλο υλικό λόγω της αντοχής και του χαμηλού κόστους του. Από την άλλη, η πρακτική των βουδιστών να κάνουν πολλά αντίγραφα των προσευχών και άλλων ιερών κειμένων τούς ώθησε στην ανακάλυψη νέων μηχανικών μέσων αναπαραγωγής τους. Τα αρχαιότερα δείγματα της κινεζικής τυπογραφίας είναι ανάγλυφα τυπωμένα γράμματα και ζωγραφιές σε ξύλινη επιφάνεια και χρονολογούνται στο 200 μ.Χ.

Τον 12ο αι., οι Κινέζοι ανακάλυψαν πως οι ξύλινες σφραγίδες – στοιχεία ήταν πιο ανθεκτικές από τις κεραμικές που χρησιμοποιούσαν εξ αρχής. Τον 13ο αι., στην τυπογραφία εμφανίστηκαν και τα πρώτα μεταλλικά στοιχεία, αλλά η χρήση της τυπογραφίας στην περιοχή της Απω Ανατολής έμεινε σχετικά περιορισμένη.

Κινητά μεταλλικά στοιχεία

Η δημιουργία των πρώτων κινητών μεταλλικών στοιχείων άλλαξε τη ροή της ιστορίας: το γράμμα χαραζόταν σε ένα κομμάτι μετάλλου με ένα αιχμηρό όργανο και χρησιμοποιούταν σαν καλούπι, όπου λιωμένο ρευστό μέταλλο χυνόταν μέσα σ' αυτό. Όλα τα γράμματα της αλφαβήτου παράγονταν με τον τρόπο αυτό και ύστερα τοποθετούνταν μαζί, με την βοήθεια μιας ειδικής λαβίδας. Τα κενά ανάμεσα στις λέξεις φτιάχνονταν με την προσθήκη μεταλλικών στοιχείων που δεν είχαν γράμματα επάνω τους. Όταν ετοιμάζονταν με τον τρόπο αυτό μια ολόκληρη σελίδα, τη συγκρατούσαν με σπάγκο.

Η τυπογραφία στην Ευρώπη

Η τυπογραφία εμφανίστηκε στην Ευρώπη τον 15ο αι., στη Μαγεντία (σημερινό Μάιντς της Γερμανίας). Το πρώτο βιβλίο που τύπωσε ο Γουτεμβέργιος ήταν η Βίβλος στην λατινική της μετάφραση (Βουλγάτα). Αν και δημιούργησε μία μεγάλη επιχείρηση με περισσότερα από 20

άτομα (ξύλουργούς, χημικούς, μεταλλουργούς, σχεδιαστές), εντούτοις τα έξοδα της έκδοσης της "Βίβλου" ξεπέρασαν τις οικονομικές του δυνατότητες. Το 1468 ο Γουτεμβέργιος πεθαίνει φτωχός, αφού το τυπογραφείο του είχε ήδη πτωχεύσει προσφέροντας ωστόσο μεγάλο δημιουργικό έργο στην ανθρωπότητα.

Η τυπογραφία διαδόθηκε πολύ γρήγορα στη Δυτική Ευρώπη. Τα βιβλία που τυπώθηκαν κατά τον 16ο αι. (αυτά που σήμερα αποκαλούνται *παλαιότυπα*) ξεπέρασαν τα 200 εκατομμύρια αντίτυπα. Όμως η τεχνική της τυπογραφίας με το χέρι συνεχίστηκε χωρίς σημαντικές αλλαγές μέχρι τα τέλη του 18ου αι. Πάντως, κατά την ίδια περίοδο (1500–1800), υπήρξε σημαντική πρόοδος στην εμφάνιση του βιβλίου, και ειδικά στο σχεδιασμό στοιχείων

Από τη λιθογραφία στο όφσετ

Στοιχειοθεσία σε λινότυπικές μηχανές. Λειψία, Α. Γερμανία, περί το 1952.

Η Τυπογραφία στην Ελλάδα μετά το 1821

Μετά την επανάσταση του 1821, μια σειρά από τυπογραφεία δημιουργούνται στην Καλαμάτα, στο Μεσολόγγι, στην Αθήνα και στην Ύδρα, με τη συνδρομή ευρωπαίων φιλελλήνων τυπογράφων. Η επίσημη τυπογραφία στην Ελλάδα, που ονομάστηκε "Τυπογραφία της Διοικήσεως", οργανώθηκε από τις πρώτες κυβερνήσεις του 1821, και ειδικότερα από τον τυπογράφο Παύλο Πατρίκιο, για την έκδοση της "Εφημερίδας της Κυβερνήσεως", κυβερνητικών αποφάσεων και διδακτικών βιβλίων. Η τυπογραφία δεν μπόρεσε να εξελιχθεί στην Ελλάδα με ραγδαίους ρυθμούς εξαιτίας της δύσκολης εσωτερικής κατάστασης σ' όλο τον 19ο αιώνα. Μόνο στις πρώτες δεκαετίες του 20ου αιώνα και ιδιαίτερα μετά τον Β' Παγκόσμιο πόλεμο, η τυπογραφία προόδευσε στην Ελλάδα και έγινε ικανή να παράγει προϊόντα εφάμιλλα των ευρωπαϊκών.

Η τυπογραφική μέθοδος

Οι τυπογράφοι είχαν τα στοιχεία τους σε "κάσες", που είχαν ξεχωριστές θήκες για κάθε τύπο γράμματος. Σχημάτιζαν τις λέξεις που ήθελαν παίρνοντας χωριστά στοιχεία, τοποθετώντας τα μαζί σε μία θήκη, το "συνθετήριο" (στοιχειοθεσία). \

Όταν τοποθετούσαν αρκετές αράδες, τις μετέφεραν σε έναν πάγκο ώσπου να ετοιμαστούν και άλλες σελίδες. Το υλικό για εκτύπωση το τοποθετούσαν σε ένα μεταλλικό πλαίσιο με λωρίδες και ξύλινες σφήνες, για να το συγκρατούν σταθερά στη θέση του. Μετά το τοποθετούσαν στο πιεστήριο, τα στοιχεία μελανώνονταν και ένα φύλλο χαρτιού πιεζόταν επάνω. Σήμερα η μέθοδος αυτή της παραδοσιακής τυπογραφίας έχει σχεδόν εκλείψει.

Περιστροφική Εκτύπωση

Η αρχή του κυλινδρικού πιεστηρίου είναι η εξής: Το υλικό που θα τυπωθεί μεταφέρεται σε έναν ή πολλούς κυλίνδρους και όταν οι κύλινδροι

αυτοί μελανωθούν η εκτύπωση μεταβιβάζεται στο χαρτί, που έρχεται σε επαφή μαζί τους καθώς περιστρέφονται.

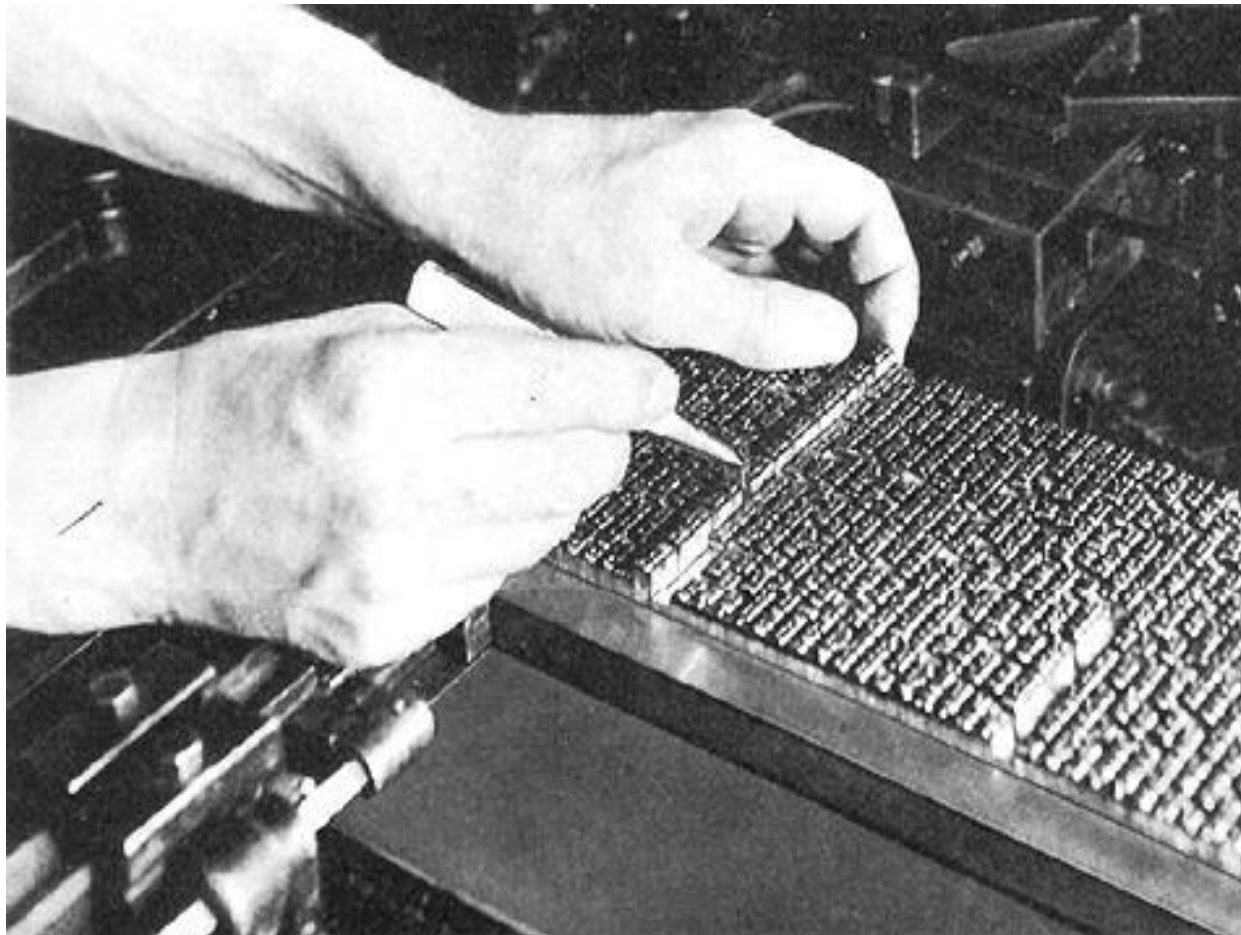
Η τεχνική της Λιθογραφίας

Στα τέλη του 18ου αι., εμφανίστηκε στη Βαυαρία η τεχνική της *λιθογραφίας*. Το 1796 στο Μόναχο, ο Βαυαρός συγγραφέας Αλβίς Σένεφελντερ (A. Senefelder) ανακάλυψε ότι θα μπορούσε να τυπώνει εύκολα και φθηνά τα έργα του χρησιμοποιώντας ασβεστώδεις πέτρες, που είναι πορώδεις και συγκρατούν το νερό. Στα πειράματά του βρήκε ότι όταν έγραφε με κάποιου είδους κηρομπογιά πάνω σε υγρό ασβεστόλιθο, το νερό δεν επηρέαζε τη "γραμμένη" περιοχή της πλάκας. Κατόπιν μ' ένα κύλινδρο πέρασε λιπαρή μελάνη πάνω στην πλάκα και το αποτέλεσμα ήταν η μελάνη να απλωθεί μόνο στις περιοχές του ασβεστόλιθου, που είχαν προηγουμένα σχεδιαστεί με το κραγιόν. Πιέζοντας μετά την επιφάνεια του χαρτιού πάνω στην πλάκα, αποτυπωνόταν το προσχεδιασμένο είδωλο. Η τεχνική της λιθογραφικής εκτύπωσης γνώρισε ακμή τον 19ο αιώνα, στη συνέχεια παρήκμασε μέχρι το 1935, οπότε με την ανακάλυψη νέων μεθόδων δημιουργήθηκε η εποχή της λιθογραφίας όφσετ (offset lithography). Γύρω στο 1840 εμφανίστηκε η *χρωμολιθογραφία*: δύο τεχνικές που επιτρέπουν την αναπαραγωγή εικόνων και σχεδίων μεγάλων διαστάσεων. Οι λιθογραφικές εικόνες σήμερα αποτελούν συλλεκτικά αντικείμενα.

Η Λινοτυπία

Για να αντιμετωπιστεί η μαζική παραγωγή εντύπων, αναπτύχθηκαν μέθοδοι αυτοματοποιημένης στοιχειοθεσίας: η λινοτυπία και η μονοτυπία. Η λινοτυπική μηχανή επινοήθηκε το 1884 από τον Όσμαρ Μεργκεντάλερ. Για 80 περίπου χρόνια αποτελούσε βασικό μέσο στοιχειοθεσίας, εξασφαλίζοντας πολλαπλάσια παραγωγή σε σχέση με το σύστημα στοιχειοθεσία με το χέρι. Τα τελευταία χρόνια η διάδοση της μονοτυπίας και κυρίως η εμφάνιση της φωτοσύνθεσης, έχουν περιορίσει τη χρήση της λινοτυπίας. Το 1886 ο γερμανός εφευρέτης Ότμαρ Μεργκεντάλερ (Ottmar Mergenthaler, 1854–1899) παρουσίασε στις ΗΠΑ τη *λινοτυπία*, μια μηχανή με ηλεκτρολόγιο και αυτόματο χυτήριο για να φτιάχνει συμπαγείς μεταλλικές αράδες αντί για μεμονωμένα μεταλλικά στοιχεία. Λόγω της ταχύτητάς της, η λινοτυπική μηχανή βρήκε πολύ γρήγορα μεγάλη απήχηση στη στοιχειοθεσία εφημερίδων.

Η Μονοτυπία

Μέθοδος στοιχειοθεσίας με μεμονωμένα στοιχεία (χαρακτήρες) και όχι με συμπαγή γραμμή, όπως στη λινότυπια. Η πρώτη μονοτυπική μηχανή κατασκευάστηκε το 1887 από τον Αμερικανό Τόλμπερτ Λάνστον. Το μονοτυπικό σύστημα στοιχειοθεσίας είναι ιδιαίτερα κατάλληλο για παραγωγή βιβλίων που περιλαμβάνουν σύμβολα και αριθμούς. Συγκρινόμενη με τη λινότυπια έχει το πλεονέκτημα ότι οι διορθώσεις μπορούν να γίνουν χωρίς αναστοιχειοθεσία ολόκληρης της σειράς.

Η λινοτυπία, η μονοτυπία και το επίπεδο πιεστήριο επικράτησαν επί σχεδόν ογδόντα χρόνια, μέχρι που εμφανίστηκε η ηλεκτρονική γραφομηχανή και η φωτολιθογραφία, το γνωστό όφσετ (offset). Ακολούθησε η φωτοσύνθεση (ή φωτοστοιχειοθεσία — αγγλ., phototypesetting) με τη βοήθεια ηλεκτρονικού υπολογιστή.

Η ΓΡΑΦΟΜΗΧΑΝΗ

Η **γραφομηχανή** είναι μια μηχανική ή ηλεκτρομηχανική συσκευή με την οποία μπορεί ο χρήστης να τυπώσει ένα κείμενο σε [χαρτί](#). Ο χειρισμός γίνεται με [πλήκτρα](#), ενώ το χαρτί προωθείται με τη βοήθεια ενός κυλίνδρου. Μέχρι την δεκαετία του 1990 ήταν, μαζί με την [αριθμομηχανή](#), το σημαντικότερο αντικείμενο στα γραφεία, αλλά σήμερα έχει αντικατασταθεί πλήρως από τον [ηλεκτρονικό υπολογιστή](#). Κίνητρο της δημιουργίας της γραφομηχανής ήταν η [Τυπογραφία](#).

Τα κύρια εξαρτήματα της γραφομηχανής είναι

- τα [πλήκτρα](#) που πάνω τους υπάρχουν οι διάφοροι τύποι και τα στοιχεία,
- η ταινία, που φέρει ειδική μελάνη για την αποτύπωση των γραμμμάτων και
- ο [κύλινδρος](#) πάνω στον οποίο στηρίζεται το χαρτί και που πάνω σ' αυτόν κτυπούν τα πλήκτρα.
-

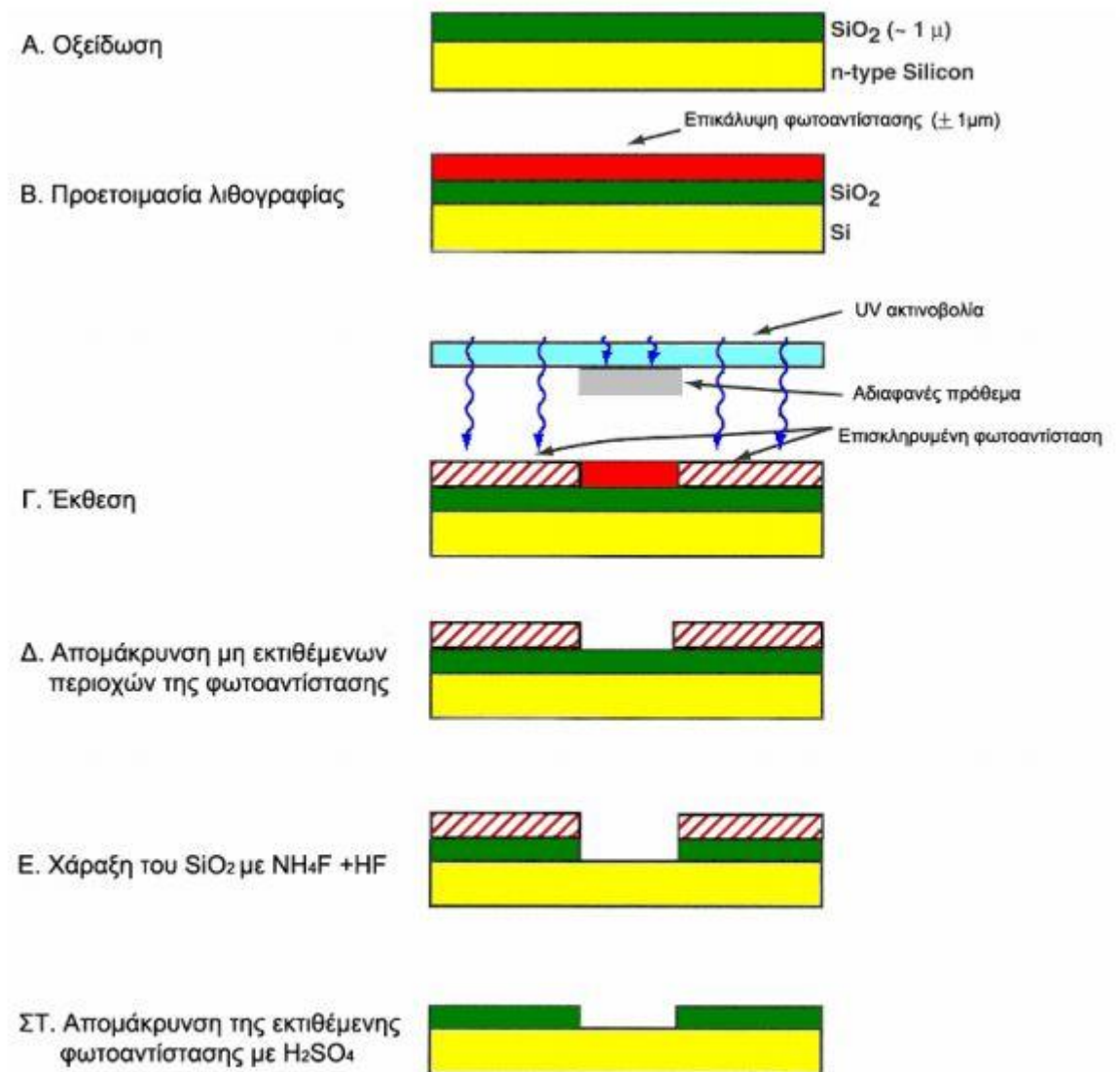
Η ΦΩΤΟΛΙΘΟΓΡΑΦΙΑ

Η **φωτολιθογραφία** είναι σήμερα η πιο διαδεδομένη τεχνική που χρησιμοποιείται κατά κόρον στη μικροηλεκτρονική. Η αρχή λειτουργίας της έχει ως εξής

- Δημιουργείται ένα λεπτό στρώμα μονωτικού SiO₂ επάνω από το δισκίο (wafer) Si.
- Το δισκίο επικαλύπτεται με ένα ειδικό υλικό (photoresist) που είτε καταστρέφεται από την υπεριώδη ακτινοβολία (positive resist) είτε σκληραίνει (negative photoresist) όταν εκτεθεί σε αυτή.
- Γίνεται έκθεση του δισκίου σε υπεριώδες φως μέσω ενός ειδικού φράγματος (μάσκας) που έχει σχεδιασμένη την επιθυμητή μορφή.
- Η περιοχή του photoresist που φωτίζεται από την υπεριώδη ακτινοβολία είτε καταστρέφεται και απομακρύνεται (positive photoresist), είτε σκληραίνει και μένει επάνω στο υμένιο SiO₂ στα σημεία όπου φωτίστηκαν ενώ απομακρύνεται από τις περιοχές που δεν φωτίστηκαν (negative photoresist).
- Γίνεται υγρή απόξεση (etching) δηλαδή αφαίρεση υλικού με οξύ (συνήθως HF). Αφαιρείται από όλη την επιφάνεια το στρώμα του SiO₂ εκτός από εκεί όπου υπάρχει ακόμα το photoresist το οποίο και το προστατεύει.
- Τέλος με την αφαίρεση του εναπομένου photoresist προκύπτει η επιθυμητή μορφοποίηση του Si.

Αυτή βέβαια είναι η απλούστερη περίπτωση. Συνήθως απαιτούνται επαναλήψεις των παραπάνω βημάτων για την ολοκλήρωση περίπλοκων

διαμορφώσεων. Παρ' όλα αυτά τα παραπάνω συνιστούν την βασική αρχή της μεθόδου.

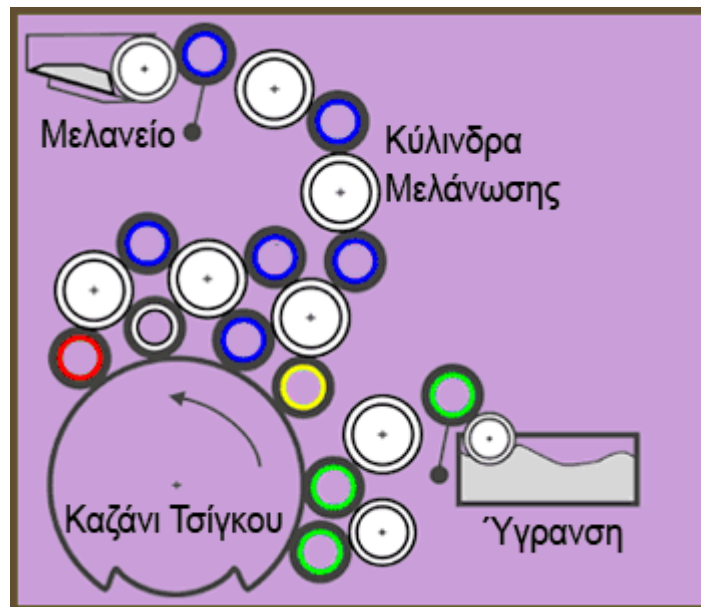

Σχήμα 2.1 Διαδοχικές φάσεις της φωτολιθογραφίας

το όφσσετ (offset).

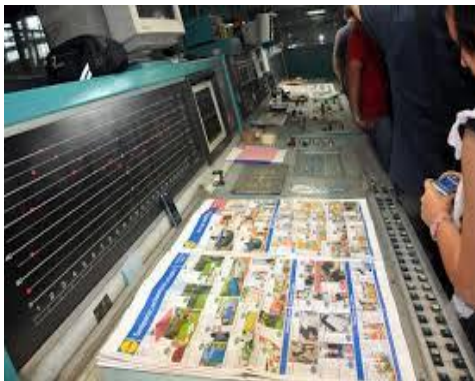
Η **Όφσσετ** (*Offset*) είναι μια εκτυπωτική μέθοδος που χρησιμοποιείται για την αναπαραγωγή κειμένων και εικόνων. Η όφσσετ στηρίζεται στην φωτογράφιση του θέματος (φωτομεταφορά) στην επιφάνεια μεταλλικών εκτυπωτικών πλακών με τέτοιο τρόπο που επιτρέπει την διαφορετική χημική συμπεριφορά των διάφορων περιοχών της επιφάνειάς τους. Οι

σύγχρονες εκτυπωτικές πλάκες αποτελούνται από αλουμίνιο αλλά στο παρελθόν έχουν υπάρξει πλάκες από ψευδάργυρο (τσίγκος). Για τον λόγο αυτό πολλές φορές οι εκτυπωτικές πλάκες της μεθόδου ονομάζονται και τσίγκοι. Η μέθοδος έχει επίσης χαρακτηριστεί ως Λιθογραφία για ιστορικούς λόγους: οι πρώτες εκτυπωτικές πλάκες ήταν κατασκευασμένες από ειδική πέτρα (πορώδες μάρμαρο). Η μέθοδος χρησιμεύει για την εκτύπωση μονόχρωμων και πολύχρωμων εντύπων και κυριαρχεί στην εκδοτική - εκτυπωτική βιομηχανία. Τα πιο διαδεδομένα έντυπα που τυπώνονται με την μέθοδο αυτή είναι βιβλία, εφημερίδες, περιοδικά, αφίσες διαφημιστικά και άλλα έντυπα.

Σε ειδικά φύλλα αλουμινίου με μία λεπτή επικάλυψη ψευδαργύρου τοποθετούνται φιλμ τα οποία έχουν εκτυπωθεί από ειδικό εκτυπωτή και επικαλυμμένο με τα κατάλληλα χημικά τα οποία μπαίνουν σε μία ειδική μηχανή που αποκαλείται "μεταφορέας". Μία λάμπα παρόμοια με των solarium αλλά μεγαλύτερης ισχύος λειτουργεί με χρονοδιακόπτη τον οποίο ρυθμίζει ο τυπογράφος ανάλογα και με τη μακέτα. Τα φύλλα αλουμινίου τοποθετούνται στους ειδικούς κυλίνδρους πάνω στις μηχανές εκτύπωσης offset, αφού περαστούν και καθαριστούν με ένα χημικό, την εμφάνιση. Ουσιαστικά ο μεταφορέας "καίει" ό,τι δεν καλύπτεται από το

φιλμ. Αφού γίνει η τοποθέτηση των μελανιών πάνω στο σύνολο κυλίνδρων το οποίο σύνολο που επεξεργάζεται τα μελάνια για καλύτερη ποιότητα εκτύπωσης, το μελανείο , το οποίο σύνολο μαζί με τους κυλίνδρους νερού και τους λοιπούς κυλίνδρους ονομάζεται πύργος .Τα μελάνια ακουμπούν πάνω στο φύλλο αλουμινίου ,το φύλλο αλουμινίου πάνω σε ένα κύλινδρο από καουτσούκ που αποκαλείται με το ίδιο όνομα. Το καουτσούκ "αλείφεται" με τα μελάνια σε συγκεκριμένα όμως σημεία τα οποία ακουμπούν στο χαρτί και συνεχώς τα μελάνια πάνω στο καουτσούκ ανανεώνονται. Τον ρόλο των κυλίνδρων νερού στις μηχανές εκτύπωσης offset βασίζεται καταρχάς στην εξής θεωρία: το αλουμίνιο είναι υδρόφιλο ,ενώ ο ψευδάργυρος υδρόφοβος. Το νερό, συνεπώς, καθαρίζει μόνο το αλουμίνιο, δηλαδή στο σημείο που δεν πρέπει να ακουμπήσει μελάνι, και έτσι μόνο ο ψευδάργυρος "αλείφεται" με μελάνι.

Η Φωτοσύνθεση

Πρόκειται για την επιλογή και την προβολή, σε φωτογραφικό φιλμ, όλων των στοιχείων ενός κειμένου, τα οποία στη συνέχεια αναπαράγονται και συνθέτουν ένα πιστό αντίγραφο του πρωτότυπου. Οι πρώτες φωτοστοιχειοθετικές μηχανές εμφανίσθηκαν το 1945. Η εποχή της στοιχειοθεσίας κάνοντας χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή, αρχίζει στα τέλη της δεκαετίας του '60. Σήμερα η προγραμματισμένη με υπολογιστή στοιχειοθεσία έχει κυριαρχήσει. Στη φωτοσύνθεση, το κείμενο πληκτρολογείται σε μία φωτοστοιχειοθετική μηχανή και ταυτόχρονα "χαρακτηρίζεται" από το χειριστή ως προς το μέγεθος και τη γραμματοσειρά του. Στη συνέχεια το κείμενο αυτό τυπώνεται σε μια κορδέλα χαρτιού, την οποία ο σελιδοποιός προσαρμόζει στο μέγεθος της σελίδας του εντύπου. Η σελίδα φωτογραφίζεται και εμφανίζεται σε πολυεστερικό χαρτί ή φιλμ. Το φιλμ αυτό χρησιμοποιείται κατόπιν για εκτύπωση σε μηχανή όφσετ. Με την εμφάνιση του Macintosh (1983), των εκτυπωτών laser και ειδικού λογισμικού (PageMaker, QuarkXPress, κ.ά.), επικράτησε η *επιτραπέζια τυπογραφία* (αγγλ., desktop publishing ή DTP). Ειδικό κεφάλαιο στη σύγχρονη ηλεκτρονική τυπογραφία αποτελεί το ελεύθερο πρόγραμμα TeX (1978), το οποίο βοήθησε στην επανασύνδεση της σύγχρονης στοιχειοθεσίας με τις αισθητικές αρχές της δημιουργίας βιβλίων με κινητά μεταλλικά στοιχεία.

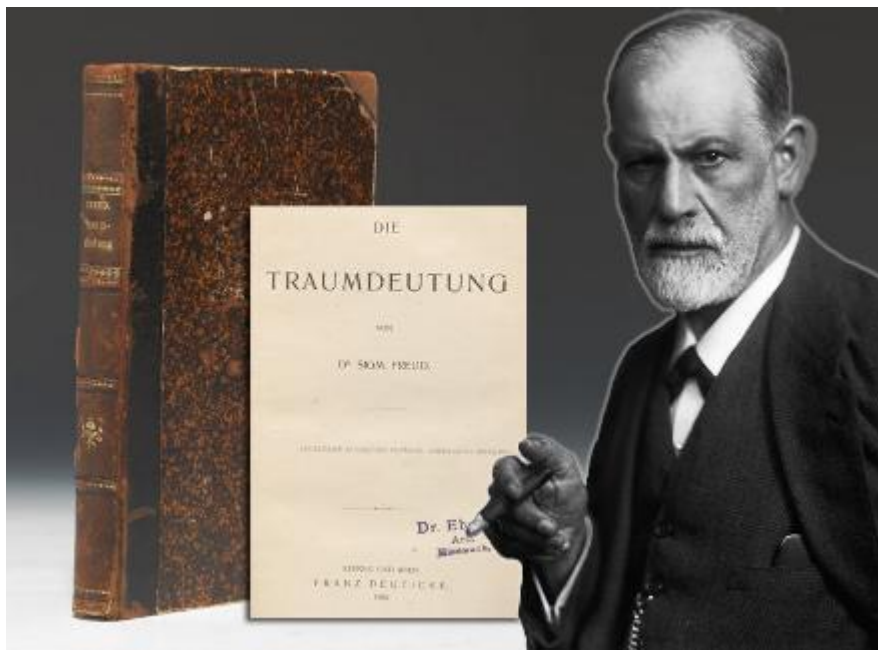
η επιρρέζια τυπογραφία (πρόγραμμα [TeX](#))

Επιτραπέζια Τυπογραφία

Με τη βοήθεια λογισμικού επιτραπέζιας τυπογραφίας (DTP software) συντάκτες και σχεδιαστές μπορούν να δημιουργήσουν βιβλία, εφημερίδες και περιοδικά στην οθόνη ενός προσωπικού ηλεκτρονικού υπολογιστή . Το λογισμικό αυτό επιτρέπει στο σχεδιαστή να διαλέξει τους κατάλληλους χαρακτήρες από μια πλειάδα γραμματοσειρών, να σχεδιάσει τις σελίδες στην οθόνη του υπολογιστή, να τις αποθηκεύσει σε μαγνητικό δίσκο και κατόπιν να τις μετατρέψει σε φιλμ για φωτοσύνθεση.

Σίγκμουντ Φρόυντ

Ο Σίγκμουντ Φρόυντ, Εβραίος στην καταγωγή, γεννήθηκε στις 6 Μαΐου 1856 στο Freiberg της Μοραβίας (σημερινό Πρίμπορ Τσεχίας). Τέλειωσε το λύκειο στη Βιέννη και κατόπιν κινούμενος από ζωνρή επιστημονική περιέργεια - είναι η περίοδος που κυριαρχεί ο Δαρβίνος - εγγράφεται στην Ιατρική Σχολή. Στα 25 χρόνια του ονομάστηκε υφηγητής της νεο-παθολογίας, χάρις στις ιστολογικές και κλινικές εργασίες που έφερε σε πέρας υπό την καθοδήγηση των δασκάλων του Μπρίκε (Ernst Wilhelm von Bröcke) (1819-1892) και Μέυναρτ (Theodor Hermann Meynert) (1833-1892). Η απόκτηση μιας υποτροφίας του επέτρεψε στη συνέχεια να παρακολουθήσει για 5 μήνες μια σειρά μαθημάτων στην ψυχιατρική κλινική του νοσοκομείου

Σαλπετριέρ (Salpêtrière) στο Παρίσι, όπου ο νευρολόγος Ζαν Μαρτέν Σαρκό (Jean-Martin Charcot) είχε συγκεντρώσει - από το 1878 - το επιστημονικό του ενδιαφέρον στο πρόβλημα της υστερίας. Ύστερα από τα μαθήματα στη Σαλπετριέρ, ο Φρόντ επιστρέφει στη Βιέννη, ως βοηθός του Κάσσοβιτς, με το σκοπό να εμβαθύνει τις γνώσεις του σχετικά με τις παιδικές αρρώστιες.

Μετά από τα μαθήματα στη Σαλπετριέρ, ο Φρόντ επιστρέφει στη Βιέννη, ως βοηθός του Κάσσοβιτς, με το σκοπό να εμβαθύνει τις γνώσεις του σχετικά με τις παιδικές αρρώστιες. Εκείνο το καιρό καιρό άρχισε να ενδιαφέρεται επίσης για τις ιδιότητες μιας ουσίας πολύ γνωστής, της κοκαΐνης, μα ένα ταξίδι - το έκανε για να ξαναδεί τη μνηστή του που ήταν μακριά του εδώ και δυο χρόνια - τον έκανε να διακόψει τις έρευνές του σχετικά με το πολύτιμο αυτό αλκαλοειδές. Ο συναδέλφος του, ο χειρουργός Καρλ Κόλλερ (Karl Koller) (1857-1944), στον οποίον είχε εμπιστευθεί τις μελέτες του, είχε προχωρήσει στην έρευνά του με αποφασιστικά πειράματα.

Ο Φρόντ παντρεύτηκε το 1886 τη Μάρθα Μπερνάις (Martha Bernays) και συνέχισε στη Βιέννη τις μελέτες του. Ο γιατρός Γιόζεφ Μπρόιερ (Josef Breuer) (1842-1925), γνωστός ήδη και πολύ μεγαλύτερός του, έγινε πολύτιμος συνεργάτης του. Οι έρευνές τους απέβλεπαν στη διαπίστωση του ρόλου ορισμένων υποσυνείδητων αναμνήσεων. Για να ανακαλύψει στον άρρωστο τα τραύματα και τις απωθημένες αναμνήσεις που κυριαρχούν στη νευρική του κατάσταση και για να τον ελευθερώσει, ο Φρόντ εγκαταλείπει την ύπνωση - την οποία ο ίδιος, μαζί με τον Μπρόιερ, εφάρμοζε - και καταφεύγει στη μέθοδο των «ελεύθερων συνειρμών». Έτσι γεννήθηκε η ψυχανάλυση, μια νέα μέθοδος έρευνας και ψυχολογικής θεραπείας, κάτι μεταξύ εξομολόγησης και «ανάκρισης». Ανοίγει στην ψυχολογία ορίζοντες που ούτε τους είχαν υποπτευθεί έως τότε. Οι πρώτες ανακοινώσεις που παρουσίασε στην Ιατρική Ακαδημία της Βιέννης συνάντησαν άκρα ψυχρότητα και προκάλεσαν δυσπιστία στους επιστημονικούς κύκλους. Ενώ όμως η γερμανική ακαδημαϊκή επιστήμη αποκρούει ομόφωνα τη θεωρία του Φρόντ, έχει ήδη σχηματιστεί γύρω του μια μικρή ομάδα νεαρών οπαδών του, που αργότερα θα αποτελέσουν τη «Διεθνή Ψυχαναλυτική Εταιρεία». Και στη Ζυρίχη επίσης μια ομάδα ψυχιάτρων, υπό την καθοδήγηση του Μπλόιερ (Bleuler), αρχίζει να εκδηλώνει ζωνρό ενδιαφέρον για τις ψυχαναλυτικές θεωρίες.

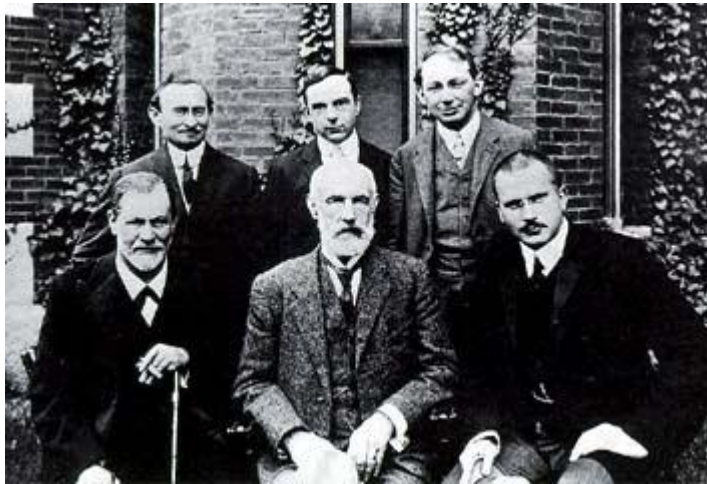
Ο Μπλόιερ (Eugen Bleuler) (1857-1940) και ο Γιουνγκ (Karl Gustav Jung) (1875-1961) αποδεικνύουν ότι οι φροϋδικοί μηχανισμοί που ανακαλύφθηκαν στις νευρώσεις, οι φαντασίες των ονείρων, οι αμνησίες, οι «αποτυχημένες πράξεις» ατόμων κατά τα άλλα φυσιολογικών, υπάρχουν και στα συμπτώματα της σχιζοφρένειας. Η διάνοια του Φρόιντ αναζήτησε τους ειδικούς νόμους του υποσυνείδητου, για το οποίο φιλόσοφοι και συγγραφείς μιλούσαν ήδη ασαφώς και επιχείρησε να τους διατυπώσει με εκείνη την ακρίβεια που αργότερα έκανε την ψυχανάλυση - που κάποτε ήταν ειδική θεραπεία - πραγματική επιστήμη, την «ψυχολογία του βάθους» (Γιουνγκ). Το 1909 ο Φρόιντ προσκαλείται στις Ηνωμένες Πολιτείες, για μια σειρά διαλέξεων στο Clark University και οι θεωρίες του κατακτούν αμέσως τον ψυχολόγο Στάνλεϋ Χολ (Stanley Hall) (1844-1924) και έναν περίφημο νευρολόγο, τον Τζέιμς Πούτναμ (James Putnam). Οι δύο αυτοί έγιναν κήρυκες του φροϋδικού λόγου στο Νέο Κόσμο, μύστες ενός συστήματος που θα έχει εξαιρετική επιτυχία και θα ξαπλώσει στο ντιβάνι του ψυχαναλυτή εκατομμύρια Αμερικανών!

Όταν γύρισε στη Βιέννη, ο Φρόιντ εξακολούθησε, για 30 χρόνια, την εργασία του στο ήσυχο ιατρείο του της Berggasse. Είναι οξυδερκής παρατηρητής, έχει εξαιρετική μνήμη και ευρύτατες πνευματικές γνώσεις. Εξετάζει στο ημίφως εκείνους που τον εμπιστεύονται, διακρίνει και διαπιστώνει τις αθέατες ανωμαλίες που αναστατώνουν ή απλά αλλοιώνουν τις σκέψεις των ασθενών του. Οι ψυχολόγοι όλου του κόσμου αρχίζουν να τον αναγνωρίζουν Χωρίς πίστη θρησκευτική, χωρίς στάση προς φιλοσοφικούς στοχασμούς, «βιολόγος της ψυχής», όπως του άρεσε να λέει τον εαυτό του Όταν την άνοιξη του 1938 οι εθνικοσοσιαλιστές εισέβαλαν στην Αυστρία, ο Φρόιντ, την πρώτη στιγμή, είχε την αυταπάτη ότι θα μπορέσει να αντέξει στην τραγωδία που άρχιζε τότε για την Ευρώπη. Σύντομα όμως, έστω και δυστροπώντας, υποχρεώθηκε να υποταχθεί στα γεγονότα: το ότι άφηνε την Αυστρία του φαινόταν προδοσία

Στις 4 Ιουνίου 1938, ο Φρόιντ έφυγε από τη Βιέννη, πήγε στο Παρίσι κι από εκεί στο Λονδίνο, όπου τον υποδέχτηκαν ως ξένο που η παρουσία του τιμούσε την Αγγλία. Όμως η υγεία του γέροντα πια Φρόιντ χειροτερεύει. Του παρουσιάζεται ένας όγκος στη γνάθο, που τον αναγκάζει να υποβληθεί σε επανειλημμένες χειρουργικές επεμβάσεις και ραδιοθεραπεία. Στις 27 Σεπτεμβρίου, ένα μεγάλο μέρος των χειρογράφων και της βιβλιοθήκης του φτάνουν στο σπίτι του στο Λονδίνο, στο

Mansfield Gardens. Σιγά-σιγά του επανέρχεται η όρεξη για μελέτη και έρευνα. Όταν γίνεται στο Παρίσι το τελευταίο προπολεμικό Διεθνές Συνέδριο Ψυχανάλυσης, ο Φρόιντ δεν μπορεί να παραβρεθεί, αλλά στέλνει ένα χαιρετιστήριο μήνυμα. Με απίστευτο πνεύμα αυτοθυσίας επανέλαβε τέλος την εργασία του: εξετάζει 4 ασθενείς την ημέρα και γράφει τα τελευταία του έργα. Όμως τα γεγονότα προχωρούν ραγδαία. Δεν μπορεί σχεδόν πια να δεχθεί φαγητό. Περνά ώρες και ώρες κοιτάζοντας τον κήπο του, τα πολύτιμα αντικείμενα του γραφείου του. Ο Σίγκμουντ Φρόιντ πέθανε τα μεσάνυχτα της 23ης Σεπτεμβρίου 1939. Η τέφρα του τοποθετήθηκε σ' έναν ελληνιστικό αμφορέα, που του είχε στείλει δώρο πριν από πολλά χρόνια η μαθήτριά του Μαρία Βοναπάρτη. Είχε πει τότε ο Φρόιντ: *«Κρίμα, ένα τόσο ωραίο αντικείμενο να μη μπορώ να το πάρω μαζί μου στον τάφο»*.

Η ζωή του υπήρξε ζωή κυνηγού μυστηρίων, ερευνητού κρυμμένων αληθειών, που γύρευε να τις μελετήσει στο μαγικό καθρέπτη του υποσυνειδήτου.

Στην πρώτη σειρά: Sigmund Freud, Stanley Hall, C.G.Jung. Στη δεύτερη σειρά:
Abraham A. Brill, Ernest Jones, Sandor Ferenczi

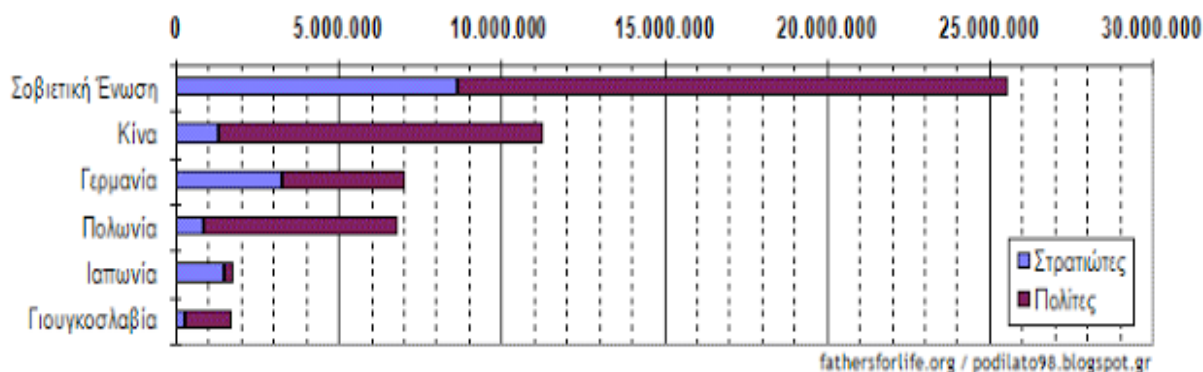

Β' Παγκόσμιος πόλεμος

Ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος ήταν η πιο εκτεταμένη γεωγραφικά και δαπανηρή σε πλουτοπαραγωγικούς πόρους ένοπλη σύγκρουση στην ιστορία της ανθρωπότητας, στην οποία ενεπλάκη η πλειονότητα των εθνών, που πάλευαν ταυτόχρονα σε διάφορα σημαντικά θέατρα πολέμου, και που κόστισε περίπου 55,5 εκατομμύρια ζωές. Άρχισε στις 7 Ιουλίου 1937 στην Ασία και την 1 Σεπτεμβρίου 1939 στην Ευρώπη και τελείωσε στις 2 Σεπτεμβρίου 1945.

Επιπλέον, ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος ήταν μια στρατιωτική σύρραξη στην οποία συμμετείχαν τα περισσότερα έθνη του κόσμου. Οι χώρες με τις μεγαλύτερες στρατιωτικές δυνάμεις, οργανώθηκαν σε δύο αντίθετες συμμαχίες : Σύμμαχοι και Άξονας. Για τον πόλεμο αυτό κινητοποιήθηκαν περισσότερο από 100 εκατομμύρια άνθρωποι, κάνοντάς τον, τον πιο εκτεταμένο πόλεμο στην ιστορία και οι περισσότερες χώρες που συμμετείχαν, διέθεσαν όλες τις οικονομικές, βιομηχανικές και επιστημονικές τους δυνάμεις στην υπηρεσία του πολέμου και χωρίς κανένα διαχωρισμό των πολιτικών και στρατιωτικών αποθεμάτων. Συνολικά, έχασαν τη ζωή τους πάνω από 70 εκατομμύρια άνθρωποι, οι περισσότεροι από αυτούς πολίτες, κάνοντας τον 2ο Παγκόσμιο Πόλεμο, την πιο αιματηρή σύρραξη στην ανθρώπινη ιστορία.

Οι νεκροί του Β' Παγκοσμίου Πολέμου Χώρες με απώλειες που ξεπερνούν το 1.000.000

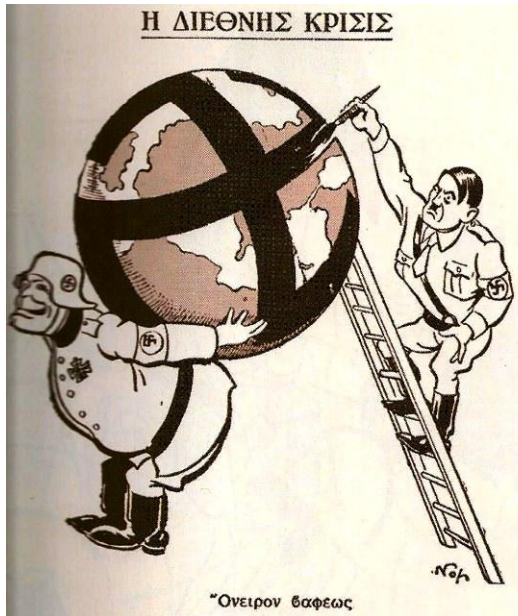

Ναζισμός

Ναζισμός είναι μία πολιτική ιδεολογία που είχε εφαρμοστεί στη Γερμανία και σε κάποιες άλλες χώρες. Αλλιώς ονομάζεται και Γερμανικός εθνικοσοσιαλισμός. Περιλαμβάνει έντονα στοιχεία ρατσισμού, αντισημιτισμού (=κατά των Εβραίων) και δικτατορίας. Στο ναζισμό, άνθρωποι με σωματική ή νοητική υστέρηση ή και άνθρωποι οι οποίοι ήταν Εβραίοι και Ρομά, εξολοθρεύονταν. Η ιδεολογία αυτή έχει εχθρούς τη δημοκρατία και τον κομμουνισμό και βασίζεται στη φυλετική διάκριση των πολιτών. Τα εκτελεστικά του όργανα ονομάζονται ναζιστές - ναζί. Στην σκυτάλη του ναζισμού βρίσκεται ένας δικτάτορας ο οποίος με πολύ σκληρές μεθόδους και χωρίς να υπολογίζει την ανθρώπινη ζωή, περνάει τα μέτρα που πιστεύει ότι είναι καλύτερα για το έθνος, ονομάζεται Αδόλφος Χίτλερ.

Δύο είναι στην σημερινή ιστοριογραφία οι κυρίαρχες ερμηνείες για την εμφάνιση του ναζισμού και την ακραία συνέπειά του, το ολοκαύτωμα. Με βάση την πρώτη, ο ιδιαίτερος ιστορικός ρόλος του Χίτλερ και το ολοκαύτωμα θεωρούνται συνέπεια της πολιτισμικής ιδιαιτερότητάς του γερμανικού έθνους και της απόλυτης σχεδόν διάβρωσης του γερμανικού λαού από την ιδεολογία του εθνικοσοσιαλισμού. Με βάση τη δεύτερη, οι καθοριστικοί παράγοντες που οδήγησαν στο ναζισμό και το ολοκαύτωμα δεν έχουν τόσο σχέση με την πολιτισμική ιδιαιτερότητα του γερμανικού λαού, όσο είναι συνέπεια των ιδιαιτεροτήτων του γερμανικού πολιτικού συστήματος: της μη εμπέδωσης δημοκρατικών αξιών - παρά την ύπαρξη κοινοβουλευτικών θεσμών - της κυριαρχίας του στρατού και της γραφειοκρατίας, της παράδοξης συνάρθρωσης ιδεών που έρχονταν σε αντίθεση με το Διαφωτισμό και τον πολιτικό φιλελευθερισμό.

Σε διάστημα λίγων μηνών μετά την άνοδο του Χίτλερ στην εξουσία (1933) οι Ναζί κατόρθωσαν να ελέγξουν και να αναδιοργανώσουν τη δημόσια ζωή σε όλες τις πόλεις και τα χωριά της Γερμανίας. Για το σκοπό αυτό χρησιμοποίησαν εκτός των άλλων τα νέα μέσα της εποχής: το ραδιόφωνο και τον κινηματογράφο. [...] Ειδικά το ραδιόφωνο μετατράπηκε σε κεντρικό εργαλείο προπαγάνδας των εθνικοσοσιαλιστών. Λόγω της σχετικά προσιτής τιμής του "Δέκτη του λαού", γύρω στο 70% των νοικοκυριών διέθετε ραδιοφωνική συσκευή το 1939 (25% το 1933).

Στις αναρίθμητες εκδηλώσεις και διαδηλώσεις, μέσα από τον Τύπο και το ραδιόφωνο οι Γερμανοί βομβαρδίζονται καθημερινά από ναζιστικά συνθήματα που είχαν σκοπό να δημιουργήσουν έναν λαό πειθήνιο και αφοσιωμένο στο έθνος και τον ηγέτη του. Οι εντυπωσιακές πορείες των Ες Α και των Ες Ες, οι άριστα σκηνοθετημένες εθνικοσοσιαλιστικές διαδηλώσεις και γιορτές ενθουσίαζαν στην αρχή πολλούς ανθρώπους, καθώς σφυρηλατούσαν την κοινωνικότητα και την αλληλεγγύη. Η στρατιωτική μουσική και μια θάλασσα από σημαίες με τον αγκυλωτό σταυρό ανέδιδαν μια μεγαλοπρέπεια που θύμιζε θρησκευτικές γιορτές.

Οι νέες ευκαιρίες δράσης που πρόσφεραν οι Ναζί ειδικά στους απλούς ανθρώπους στις διάφορες οργανώσεις του κόμματος, τους δημιουργούσε την αίσθηση ότι τους έπαιρναν στα σοβαρά και είχαν μια αξία στην κοινωνία. Με την ανάληψη ενός αξιώματος στις οργανώσεις του Ναζιστικού Κόμματος μπορούσε κάποιος να βελτιώσει την κοινωνική του θέση. [...] Η κομματική στολή είχε βαρύνουσα σημασία και άνοιγε πολλούς δρόμους για μια γρήγορη και πρωτόγνωρη κοινωνική άνοδο.

Η υποχρεωτική εισαγωγή του χιτλερικού χαιρετισμού στις υπηρεσίες, τις επιχειρήσεις και τα σχολεία αποτέλεσε καίριο πλήγμα κατά της ιδιωτικής ελευθερίας των πολιτών. Η ιδιωτική ζωή και η δημόσια παρουσία του κάθε πολίτη βρίσκονταν

υπό διαρκή και στενή παρακολούθηση από τους εκπροσώπους του καθεστώτος. Η παραμικρή παρέκκλιση από τις αρχές συμπεριφοράς που επέβαλαν οι Ναζί είχε σοβαρότατες συνέπειες, φυσικές, κοινωνικές και επαγγελματικές. Η τρομοκρατία, οι ξυλοδαρμοί, οι ανακρίσεις και τα βασανιστήρια στα κρατητήρια της Μυστικής Αστυνομίας (Γκεστάπο) ανήκαν στην ημερήσια διάταξη για τους αμφισβητίες, τους πολιτικούς αντιπάλους, ακόμη και για όσους δεν εκδηλώνονταν ανοικτά υπέρ του καθεστώτος.

Μεταξύ 1933 και 1941 ο αριθμός των ακροατών ραδιοφώνου αυξήθηκε από 4 σε 16 εκατομμύρια. Αυτή η εξέλιξη κατέστη δυνατή με την τυποποίηση της παραγωγής μιας φθηνής συσκευής, του "δέκτη του λαού" (Volksempfänger) Gustav Auerheimer, Σοσιαλδημοκρατία, Εθνικοσοσιαλισμός, Κριτική Θεωρία, Δοκίμια για τη σύγχρονη ιστορία της Γερμανίας, Πλέθρον.

Σημαντικό κομμάτι της ιστορίας του ναζισμού αποτελεί, λοιπόν αποτελεί η Γερμανία και ιδιαίτερα όταν ηγέτης της ήταν ένας γνωστός για τις πράξεις του πολιτικός, ο Αδόλφος Χίτλερ.

Σίγουρα η ζωή του ηγέτη αυτού είναι ενδιαφέρουσα. Πρόκειται για έναν πολιτικό ήταν βασικός πρωτεργάτης για την έναρξη του κινήματος του ναζισμού. Κατ' αρχάς ο Χίτλερ θεωρούσε τον εαυτό του «υπεράνθρωπο» και χώριζε τους ανθρώπους αναλόγως της καταγωγής τους. Στην κορυφή βρίσκονται οι «Άριοι» με τα ξανθά μαλλιά και τα γαλανά μάτια και στον πυθμένα κατατάσσει τους Εβραίους και τους Τσιγκάνου.

Αξίζει να σημειωθεί πως ο Χίτλερ καταδικάστηκε σε πέντε χρόνια φυλάκιση με την κατηγορία της σύστασης συμμορίας και απόπειρας ανατροπής του δημοκρατικού καθεστώτος(τελικά αποτυχημένης) με το διαβόητο «πραξικόπημα της μπυραρίας» όπως έμεινε στην ιστορία η πρώτη προσπάθεια των ναζί να καταλάβουν την εξουσία. Παρ' όλα αυτά η περίοδος της φυλάκισης του έμοιαζε περισσότερο με διακοπές παρά με ποινή. Αποτελεί γεγονός πως ο Χίτλερ έχαιρε ιδιαίτερης μεταχείρισης κατά τη

διάρκεια της φυλάκισης του, με εκατοντάδες επισκέπτες να τον συναντούν ενίοτε χωρίς περίβλεψη.

Το αποκορύφωμα ήταν ένα πάρτι γενεθλίων του κατά το οποίο δέχτηκε 30-40 καλεσμένους. Επιπλέον, σε μία επιστολή του προς έναν έμπορο αυτοκινήτων στο Μοναχό, ο Χίτλερ δυσκολεύεται να αποφασίσει πιο μοντέλο αυτοκινήτου θα αγοράσει, το νεότερο ή το παλαιότερο. Κλείνει την επιστολή ζητώντας από τον έμπορο να του κρατήσει ένα γκρι αμάξι, μέχρι να έχει σαφή εικόνα για το μέλλον του. Έκπληξη προκαλούν τα λόγια του διευθυντή των φυλακών ο οποίος ισχυρίζεται ότι ο Χίτλερ ήταν πάντα λογικός, μετρίοφρων, ταπεινός και ευγενικός προς όλους, ιδιαίτερα προς τους αξιωματικούς.

Αν και ο Χίτλερ είχε καταδικαστεί σε πέντε χρόνια φυλάκιση, σε λιγότερο από εννέα μήνες ήταν και πάλι ελεύθερος. Λίγο πριν από τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, ο νεαρός Αδόλφος Χίτλερ φθάνει από τη Βιέννη στο Μόναχο. Είναι πολύ φτωχός αλλά κρατά καλά κρυμμένο το παρελθόν και την καταγωγή του. Ο νεαρός είναι πεπεισμένος για την ανωτερότητα της γερμανικής φυλής και διέπεται από τον έντονο αντισημιτισμό που ήταν ευρύτατα διαδεδομένος στην Αυστρία των αρχών του αιώνα. Στη διάρκεια του Α' Παγκοσμίου Πολέμου ο Χίτλερ υπηρέτησε με το βαθμό του δεκανέα στον γερμανικό στρατό και παρασημοφορήθηκε με το μετάλλιο της ανδρείας.

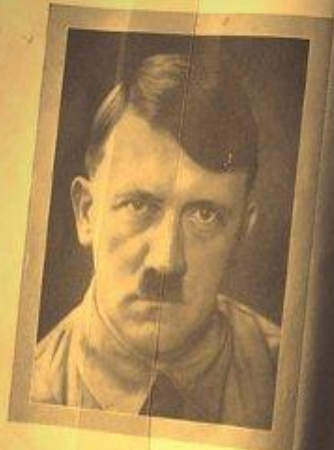
Μετά τον αποφυλακισμό του Χίτλερ οι ναζί ήρθαν στην εξουσία μέσω των εκλογών. Ο Χίτλερ έρχεται στη Γερμανία σε μια χρονική περίοδο, της Δημοκρατίας της Βαϊμάρης, που η χώρα κυριολεκτικά βράζει. Οι βίαιες οδομαχίες εθνικιστών και κομμουνιστών ήταν μέρος της καθημερινότητας. Την ίδια στιγμή η γερμανική οικονομία παράπαιε και επικρατούσε ατμόσφαιρα πλήρους παρακμής και γενικευμένης απογοήτευσης.

Ας προστεθεί πως για τον Χίτλερ η Δημοκρατία δεν εξυπηρετεί τα πραγματικά συμφέροντα του λαού. Συνεπώς χρειάζεται να καταργηθεί και να αντικατασταθεί με το σύστημα του «Γερμανικού Ηγετικού Κράτους», στο οποίο η εξουσία συγκεντρώνεται στα χέρια ενός ηγέτη, που υποτίθεται ότι εξυπηρετεί τα λαϊκά συμφέροντα.

Ως την ανάληψη της εξουσίας από τους Ναζί το 1933, «Ο Αγών μου» είχε διαβαστεί από ελάχιστους. Μετά την ανάδειξη του Χίτλερ σε Καγκελάριο της Γερμανίας κυκλοφόρησε σε περισσότερα από 10 εκατομμύρια αντίτυπα. Έγινε μάθημα στα σχολεία, ενώ κάθε νέο ζευγάρι στη χιτλερική Γερμανία έπρεπε υποχρεωτικά να αγοράζει ένα αντίτυπο του βιβλίου.

Ο Χίτλερ κράτησε μέχρι τέλους τα δικαιώματα διανομής του βιβλίου του, θησαυρίζοντας στην κυριολεξία. Είναι δε αξιοσημείωτο ότι μήνυσε, με επιτυχία μάλιστα, έναν αμερικανό εκδότη που είχε προσπαθήσει να το κυκλοφορήσει σε αγγλική μετάφραση. Αργότερα η κυβέρνηση της Βαυαρίας, σε συμφωνία με την ομοσπονδιακή κυβέρνηση του Βερολίνου, απαγορεύει την έκδοση του βιβλίου στη χώρα και βάζει εμπόδια στις διεθνείς εκδόσεις του.

Adolf Hitler

Mein Kampf

Des

Adolf Hitler

Zwei Bände in einem Band
ungefährte Ausgabe

Erster Band:

Eine Abrechnung

Zweiter Band:

Die nationalsozialistische Bewegung

534 - 537. Auflage

19 40

Zentralverlag der NSDAP, Dr. Gher Hoff, GmbH,
München

Ολοκαύτωμα

Ολοκαύτωμα είναι η μαζική και βάρβαρη θανάτωση, ο αφανισμός μεγάλου αριθμού ανθρώπων.

Ιστορικό πλαίσιο:

Η ναζιστική Γερμανία είναι ο «εμπνευστής» της δημιουργίας των στρατοπέδων συγκέντρωσης. Τέτοια στρατόπεδα καταναγκαστικής εργασίας ιδρύθηκαν στη Γερμανία πολύ πριν το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Μετά την έναρξη του πολέμου, οι χώροι αυτοί έγιναν το σκηνικό μαρτυρικών στιγμών για εκατομμύρια «ανεπιθύμητους» ανθρώπους, σύμφωνα με τους Ναζί. Τα στρατόπεδα εξόντωσης που οργανώθηκαν από τους ναζί είχαν ακριβώς ως στόχο τις μαζικές εκτελέσεις. Εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας διαπράχθηκαν μέσα από τους ψηλούς τοίχους και τα συρματοπλέγματα.

Με την αναγόρευση του Χίτλερ σε Καγκελάριο, στις 30 Ιανουαρίου 1933, ο ρατσισμός και ιδιαίτερα ο αντισημιτισμός καθιερώθηκαν ως δόγματα του Γερμανικού Κράτους. Από τον Απρίλιο του 1933 ξεκίνησε μία κλιμακούμενη σειρά αντιεβραϊκών μέτρων κοινωνικού αποκλεισμού, στέρησης στοιχειωδών ανθρωπίνων και δημοκρατικών δικαιωμάτων, κατάσχεσης περιουσιών, διώξεων και ωμής βίας. Το φασιστικό πνεύμα του καθεστώτος οδήγησε, επίσης, στο δημόσιο κάψιμο βιβλίων (επιστημονικών, λογοτεχνικών) με σκοπό, όπως υποστήριζαν οι Ναζί, την «κάθαρση της γερμανικής κουλτούρας από επικίνδυνες ιδέες». Τη νύχτα της 10ης Μαΐου 1933 κάηκαν δεκάδες χιλιάδες βιβλία σε 30 γερμανικές πόλεις. Από τον Σεπτέμβριο του 1935, με τη θέσπιση των «Νόμων της Νυρεμβέργης», που αποσκοπούσαν στη διατήρηση της «καθαρότητας» της Άριας φυλής, τα αντιεβραϊκά μέτρα εντάθηκαν ακόμη περισσότερο και οι Εβραίοι απώλεσαν κάθε πολιτικό και κοινωνικό δικαίωμα. Το 1938 η συνεχιζόμενη αντιεβραϊκή προπαγάνδα –άριστα ορχηστρωμένη από τον αρμόδιο υπουργό Προπαγάνδας του Ράιχ Γιόζεφ Γκέμπελς- οδήγησε στη «Νύχτα των Κρυστάλλων» (Kristallnacht). Το βράδυ της 9ης προς τη 10η Νοεμβρίου 1938 ξέσπασαν σε όλη την επικράτεια του Ράιχ επιθέσεις κατά εβραϊκών συνοικιών, οικογενειών, επιχειρήσεων, συναγωγών από μέλη της ναζιστικής νεολαίας και των

SS, με την ανοχή της αστυνομίας. Ο τραγικός απολογισμός (91 Εβραίοι νεκροί, 267 κατεστραμμένες συναγωγές, 7.500 λεηλατημένες επιχειρήσεις), χαρακτηρίστηκε από το ναζιστικό καθεστώς ως “αιματηρή εκδίκηση των Γερμανών κατά των Εβραίων”.

Παράλληλα, πρέπει να σημειωθεί ότι σε εφαρμογή του δόγματος της “καθαρότητας” της Άριας φυλής, από το 1939 ξεκίνησαν ειδικά προγράμματα ευθανασίας (με την ονομασία T-4), ακόμη και μέσα στη Γερμανία, όπου θανατώνονταν, από Ναζί γιατρούς, άνθρωποι διανοητικά καθυστερημένοι, ανάπηροι και λοιπές κατηγορίες ατόμων με ειδικές ανάγκες. Επίσης, διώχθηκαν και οδηγήθηκαν στα στρατόπεδα συγκέντρωσης ομάδες ατόμων όπως οι Ρομ και οι ομοφυλόφιλοι.

Η «επίλυση του εβραϊκού ζητήματος» μετεξελίχθηκε, κατά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο από τον Αδόλφο Χίτλερ και τους Ναζί (το Εθνικοσοσιαλιστικό Εργατικό Κόμμα), στο άριστα μεθοδευμένο πρόγραμμα της «Τελικής Λύσης», που ισοδυναμούσε με τη φυσική εξόντωση όλων των Εβραίων, καθώς και όλων των τεκμηρίων (αρχείων, συναγωγών, κτιρίων, κ.ά.), που σηματοδοτούσαν την παρουσία τους στις διάφορες ευρωπαϊκές χώρες.

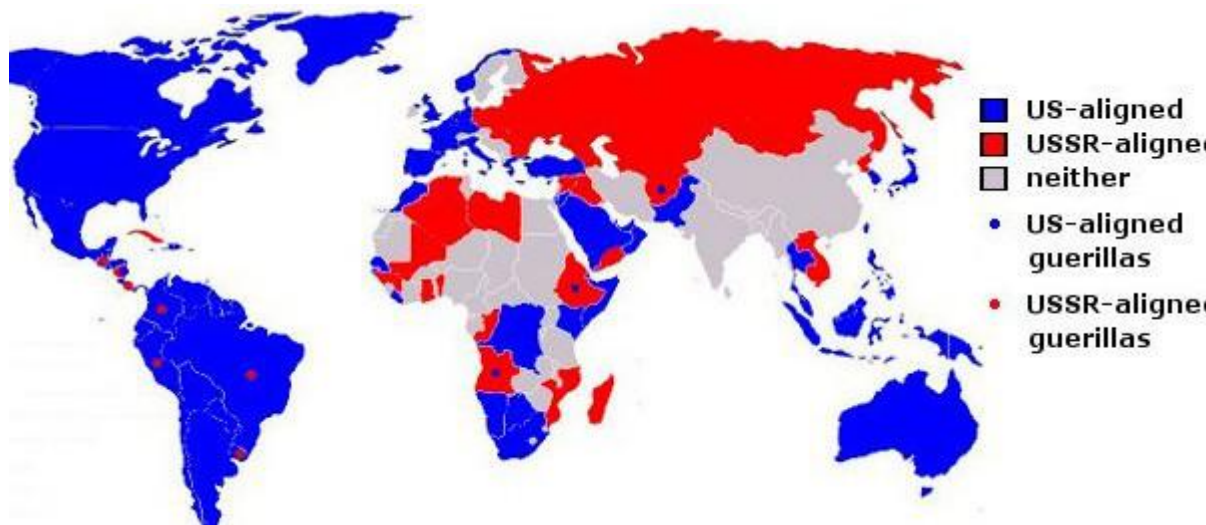
Το Ολοκαύτωμα των Εβραίων είναι το μεγαλύτερο έγκλημα του 20ού αιώνα και το μεγαλύτερο ομαδικό στην ιστορία της ανθρωπότητας. Η θλιβερή μοναδικότητά του στην ιστορία δεν προέρχεται μόνον από τον μεγάλο αριθμό των θυμάτων που αφανίστηκαν κατά την πραγμάτωση μιας παράφρονος «φυλετικής» ιδεολογίας. Το Ολοκαύτωμα δεν έχει προηγούμενο στην παγκόσμια ιστορία ως προς τη σύλληψη της ιδέας, την προμελέτη, τη μέθοδο, την εκτέλεση. Η εξόντωση των Εβραίων δεν ήταν απλά μια σειρά από έκτροπα και βιαιοπραγίες, δεν ήταν ένας ξαφνικός διωγμός ή πογκρόμ, δεν είχε πολιτικά αίτια, δεν αφορούσε εδαφικές διεκδικήσεις. Η «Τελική Λύση» ήταν ένα σχέδιο πλήρως οργανωμένο, που εφαρμόστηκε με βάση τον ψυχρό υπολογισμό κατά τις διαταγές ενός επίσημου κράτους και από τα μέλη ενός λαού που αυτοανακηρύχθηκε το «καθαρότερο φυλετικά» έθνος στην ιστορία του πολιτισμού.

Ψυχρός Πόλεμος-Cold War

Ο Ψυχρός Πόλεμος ήταν ο γεωπολιτικός, ιδεολογικός και οικονομικός αγώνας μεταξύ των δυο υπερδυνάμεων, ΗΠΑ και ΕΣΣΔ μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Κράτησε από το 1947, μέχρι την πτώση του τείχους του Βερολίνου στις 11 Νοεμβρίου 1989 και λίγο αργότερα την πτώση των κομμουνιστικών καθεστώτων στα άλλα κράτη επιρροής της ΕΣΣΔ.

Ονομαζόταν Ψυχρός Πόλεμος γιατί δεν διεξήχθη ποτέ ένοπλη σύγκρουση μεταξύ των ΗΠΑ και της ΕΣΣΔ. Ο "πόλεμος" έγινε με τη μορφή αγώνα επικράτησης σε διάφορους τομείς όπως τα συμβατικά και τα πυρηνικά όπλα, τα δίκτυα συμμαχιών, οικονομία και οικονομικούς αποκλεισμούς, προπαγάνδα, κατασκοπεία, πολέμους σε περιφερειακά κράτη, και τον ανταγωνισμό για την κατάκτηση του διαστήματος.

Οι ΗΠΑ και η ΕΣΣΔ έφτασαν στα όρια του πολέμου κατά την κρίση των πυραύλων της Κούβας το 1962. Πόλεμοι κατά τη διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου έγιναν στην Κορέα, στο Βιετνάμ, στο Αφγανιστάν καθώς και μικρότερες συγκρούσεις στην Ανγκόλα, το Ελ Σαλβαδόρ και τη Νικαράγουα

Ο Ψυχρός Πόλεμος βασίστηκε στο φόβο και των δυο πλευρών για την απειλή χρήσης πυρηνικών όπλων και για το λόγο αυτό και οι δυο πλευρές ανέπτυξαν πολιτικές αποφυγής της χρήσης τους. Κατά τη διάρκειά του, δε

χρησιμοποιήθηκαν ποτέ πυρηνικά όπλα. Ιστορικοί σταθμοί του Ψυχρού Πολέμου.

Οι δυο πλευρές του ψυχρού πολέμου το 1980

Διπολισμός και ψυχρός Πόλεμος Η ύπαρξη δύο υπερδυνάμεων οδήγησε στον διπολισμό, ένα σύστημα διεθνών σχέσεων που ισορροπούσε σε δύο αντίπαλους πόλους. Ο έντονος και πολύμορφος ανταγωνισμός (ιδεολογικός, οικονομικός, πολιτικός, πολιτιστικός, αθλητικός) ανάμεσα στις δύο υπερδυνάμεις, που άρχισε στα τέλη του Β΄ Παγκόσμιου πολέμου και τερματίστηκε στα τέλη της δεκαετίας του 1980, χωρίς ποτέ να εξελιχθεί σε ένοπλη σύγκρουση μεταξύ τους, ονομάστηκε ψυχρός Πόλεμος.

1948 Τείχος του Βερολίνου - Αποκλεισμός του Ανατολικού τομέα του Βερολίνου από τους Σοβιετικούς

Το Τείχος του Βερολίνου, ήταν τμήμα των ενδογερμανικών συνόρων, δηλ. των συνόρων που χώριζαν τη Γερμανία σε δύο κράτη, στην περιοχή του Βερολίνου. Από την ανέγερσή του, από τους Ανατολικογερμανούς, στις 13 Αυγούστου 1961 μέχρι την πτώση του στις 9 Νοεμβρίου 1989 χώριζε το Δυτικό Βερολίνο από το Ανατολικό και τη γύρω περιοχή της... Ανατολικής Γερμανίας. Υπήρξε το γνωστότερο σύμβολο του Ψυχρού Πολέμου και της διαίρεσης της Γερμανίας, ως επιστέγασμα του αποκλεισμού του Βερολίνου που είχε αρχίσει το 1948.

Ίδρυση NATO 4 Απριλίου 1949

1950-1953 Ο Πόλεμος της Κορέας φέρνει σε αντιπαράθεση τις ΗΠΑ και τους συμμάχους της με την Κίνα και τη Σοβιετική Ένωση

Η Σύρραξη

Στις 4 π.μ. της 25ης Ιουνίου 1950 ο βορειοκορεατικός στρατός πέρασε τη μεθόριο του 38ου παραλλήλου από 11 σημεία, αιφνιδιάζοντας πλήρως Νοτιοκορεάτες και Αμερικανούς. Μέσα σε τρεις μέρες, τα στρατεύματα του Κιμ Ιλ Σουγκ είχαν καταλάβει τη Σεούλ και σχεδόν όλο το

νοτιοκορεατικό έδαφος, με εξαίρεση την περιοχή γύρω από το λιμάνι του Πουσάν στα ανατολικά της χώρας.

Το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ επελήφθη αμέσως της υποθέσεως και διέταξε την κατάπαυση του πυρός και την απόσυρση των δυνάμεων της Βόρειας Κορέας στον 38ο παράλληλο. Με αμερικανική παρέμβαση, κάλεσε τα κράτη - μέλη του Οργανισμού να στείλουν στρατιωτική βοήθεια στη Νότιο Κορέα. Η Σοβιετική Ένωση έχασε την ευκαιρία να θέσει βέτο, αφού εκείνη την περίοδο απείχε από τις εργασίες του Οργανισμού.

Δεκαπέντε κράτη ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμα του ΟΗΕ και έστειλαν δυνάμεις τους στη Νότιο Κορέα για την απόκρουση της «ερυθράς απειλής» (Ελλάδα, Αυστραλία, Βέλγιο, Καναδάς, Κολομβία, Αιθιοπία, Γαλλία, Λουξεμβούργο, Ολλανδία, Νέα Ζηλανδία, Φιλιππίνες, Νότιος Αφρική, Ταϊλάνδη, Τουρκία, Μεγάλη Βρετανία και ΗΠΑ). Πέντε αρκέστηκαν στην παροχή ιατρικού και υγειονομικού υλικού (Δανία, Ιταλία, Σουηδία, Νορβηγία, Ινδία), ενώ η γειτονική Ιαπωνία παρείχε στρατιωτικές διευκολύνσεις στις αμερικανικές δυνάμεις, που στάθμευαν στο έδαφός της.

Το εκστρατευτικό σώμα της χώρας μας αποτελείτο από ένα τάγμα πεζικού αυξημένης δύναμης, ένα σμήνος μεταγωγικών αεροπλάνων και μικρά βοηθητικά κλιμάκια, συνολικής δύναμης 1263 ανδρών. Οι Αμερικανοί επενέβησαν πρώτοι με τις δυνάμεις τους που στάθμευαν στην Ιαπωνία. Το γενικό πρόσταγμα είχε ο στρατηγός Ντάγκλας ΜακΆρθουρ.

Ο Πόλεμος της Κορέας χωρίζεται σε τέσσερις περιόδους:

· 25 Ιουνίου με 16 Σεπτεμβρίου 1950: Χαρακτηρίζεται από την Βορειοκορεατική προέλαση και τις ανασχετικές κινήσεις Νοτιοκορεατών και Αμερικανών.

· 16

Στις 16 Σεπτεμβρίου με 25 Νοεμβρίου 1950, οι Αμερικανοί αποβιβάζουν ένα ολόκληρο σώμα στρατού στο Ίντσον, στα νότια των βορειοκορεατικών δυνάμεων και τις αποκόπτουν. Η Σεούλ επανακαταλαμβάνεται στις 26 Σεπτεμβρίου 1950 και επιτυγχάνεται η

σύνδεση με τις δυνάμεις του Πουσάν. Γρήγορα, οι Βορειοκορεάτες υποχωρούν στον 38ο παράλληλο. Οι Αμερικανοί τους καταδιώκουν και εισέρχονται στο έδαφός τους, με στόχο τώρα την επανένωση της Κορέας προς όφελός τους. Ο Μακάρθουρ είχε εντολή από τον Πρόεδρο Τρούμαν να μην επιχειρήσει κατά της γειτονικής Κίνας και να παραμείνει αυστηρά εντός του κορεατικού εδάφους.

· 26 Νοεμβρίου 1950 με 10 Ιανουαρίου 1951: Στον πόλεμο μπαίνουν και οι Κινέζοι, που ενισχύουν με 189.000 άνδρες τον Βορειοκορεατικό Στρατό. Εξοντώνουν μια αμερικανική μεραρχία και αναγκάζουν τους Αμερικανούς να αποτραβηχτούν στον 38ο παράλληλο. Η επιμονή του Μακάρθουρ να μεταφέρει τον πόλεμο στην Κίνα προκαλεί την αντίδραση της πολιτικής ηγεσίας των ΗΠΑ και την αντικατάστασή του από τον στρατηγό Ρίτζγουοϊ τον Απρίλιο του 1951. Από τις αρχές του 1951 αρχίζει να επιχειρεί και το Ελληνικό Εκστρατευτικό Σώμα.

· Απρίλιος 1951 - 27 Ιουλίου 1953: Έπειτα από πέντε μηνών σκληρές μάχες, το μέτωπο σταθεροποιείται στον 38ο παράλληλο, γεγονός που επέτρεψε στην έναρξη διαπραγματεύσεων ειρήνευσης και την υπογραφή ανακωχής στις 27 Ιουλίου 1953.

Οι συνολικές απώλειες και των δύο στρατοπέδων έφθασαν τα 2 εκατομμύρια ψυχές, ενώ κάποιοι αναλυτές τις ανεβάζουν σε 4 εκατομμύρια. Στο πεδίο της μάχης έχασαν τη ζωή τους περίπου 100.000 άνδρες των Νοτιοκορεατών και των Συμμάχων τους και 280.000 τραυματίστηκαν, ενώ για τους Βορειοκορεάτες και τους Συμμάχους τους οι νεκροί ξεπέρασαν τους 400.000 και οι τραυματίες τους 486.000. Το ελληνικό εκστρα- τευτικό σώμα πλήρωσε βαρύ φόρο αίματος, με 187 νεκρούς και 614 τραυματίες.

Παρά τη μεγάλη της διάρκεια και τις ισχυρές δυνάμεις που ενεπλάκησαν, η σύρραξη αυτή, που έγινε σε μια περίοδο κορύφωσης του Ψυχρού Πολέμου, είχε όλα τα χαρακτηριστικά μιας «περιορισμένης σύρραξης». Στην πραγματικότητα ήταν μια έμμεση αναμέτρηση Σοβιετικής Ένωσης και ΗΠΑ. Ο Πόλεμος της Κορέας θεωρητικά δεν έχει λήξει μέχρι τις μέρες μας, καθώς δεν έχει υπογραφεί συνθήκη ειρήνης. Οι αμερικανικές

δυνάμεις παραμένουν κατά χιλιάδες στη Νότιο Κορέα, κυρίως στην αποστρατιωτικοποιημένη ζώνη του 38ου παραλλήλου.

1962 Κρίση της Κούβας μετά το αποτυχημένο σχέδιο εγκατάστασης σοβιετικών πυραύλων

Το 1962 η Σοβιετική Ένωση αποφάσισε να εγκαταστήσει πυραύλους λίγα χιλιόμετρα από το αμερικανικό έδαφος, στο νησιωτικό κράτος της Κούβας, όπου, με επανάσταση, είχε επικρατήσει, από το 1959, φιλοσοβιετικό καθεστώς με ηγέτη τον Φιντέλ Κάστρο. Οι ΗΠΑ αντέδρασαν έντονα. Η απειλή ενός Γ^ο Παγκόσμιου πολέμου ξεπεράστηκε με συμβιβασμό: απομακρύνθηκαν τόσο οι σοβιετικοί πύραυλοι από την Κούβα όσο και αμερικανικοί πύραυλοι που βρίσκονταν εγκατεστημένοι στην Τουρκία, κοντά στα νότια σύνορα της Σοβιετικής Ένωσης. Η ιστορική της σημασία έγκειται στο γεγονός πως έφερε τις δύο υπερδυνάμεις της εποχής πολύ κοντά σε έναν πυρηνικό πόλεμο.

Το Σύμφωνο της Βαρσοβίας (επίσημα Συνθήκη της Φιλίας, Συνεργασίας και Αμοιβαίας Βοήθειας), ήταν μια στρατιωτική συμμαχία αμυντικού χαρακτήρα των κομμουνιστικών κρατών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης. Ιδρύθηκε στις 14 Μαΐου του 1955 και ένα μήνα μετά, στις 14 Ιουνίου υπογράφηκε στη Βαρσοβία της Πολωνίας

1965-1975 Πόλεμος του Βιετνάμ, οι αμερικανικές δυνάμεις έρχονται σε αντιπαράθεση με το Βόρειο Βιετνάμ το οποίο υποστηρίζει και βοηθά η Κίνα.

Ο πόλεμος του Βιετνάμ ήταν ίσως η μεγαλύτερη ένοπλη σύγκρουση μεταξύ Δύσης και Ανατολής κατά την διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου. Θεωρητικά η μάχη ήταν μεταξύ του Δημοκρατικού Στρατού του Βιετνάμ (Βόρειο Βιετνάμ) και της Δημοκρατίας του Βιετνάμ (Νότιο Βιετνάμ). Στην πραγματικότητα όμως ήταν ένας πολέμος μέσω αντιπροσώπων μεταξύ των ΗΠΑ και της ΕΣΣΔ, ένας από τους πολλούς που έγιναν λόγω της απροθυμίας των υπερδυνάμεων να εμπλακούν σε απευθείας πόλεμο μεταξύ τους που ίσως θα κατέληγε σε πυρηνική καταστροφή. Αμερικανοί στρατιώτες είχαν ήδη εμπλακεί από το 1959,

αλλά σε μεγάλους αριθμούς κατέφθασαν κατά το 1965. Εγκατέλειψαν τη χώρα το 1973, κάτι που οδήγησε τελικά στην παράδοση του Νότου στις 30 Απριλίου 1975 με τη νίκη των Φιλοσοβιετικών.

Ο πόλεμος της Κορέας και η κρίση της Κούβας έδειξαν ότι μια ολοκληρωτική πυρηνική καταστροφή δεν ήταν μακρινό ενδεχόμενο. Έτσι, οι δύο υπερδυνάμεις αποφάσισαν να έρθουν σε συνεννόηση και, με συμφωνίες αμοιβαίου περιορισμού των εξοπλισμών, εγκαινίασαν μια περίοδο ύφεσης.

Στη δεκαετία του '70 οι ΗΠΑ κλιμάκωσαν τον ανταγωνισμό των εξοπλισμών. Λίγο μετά, η Σοβιετική Ένωση εισέβαλε στο Αφγανιστάν (1980-1988), για να στηρίξει το φιλοσοβιετικό καθεστώς του. Η ήττα των Σοβιετικών από τους μουσουλμάνους Αφγανούς αντάρτες υπήρξε ανάλογη με την αμερικανική ήττα στο Βιετνάμ. Ακριβώς εκείνα τα χρόνια ο νέος ηγέτης της Σοβιετικής Ένωσης Μιχαήλ Γκορμπατσόφ, βλέποντας ότι ο ανταγωνισμός των εξοπλισμών είχε οδηγήσει τη χώρα του σε οικονομικό αδιέξοδο, προσπάθησε να συνδιαλλαγεί με τις ΗΠΑ με σκοπό μια νέα παγκόσμια ισορροπία συνύπαρξης. Με τις διασκέψεις κορυφής στο Ρέικιαβικ της Ισλανδίας, το 1986, και στην Ουάσινγκτον, το 1987, επήλθε το τέλος του ψυχρού Πολέμου.

Πολεμος Σοβιετικων σε Αφγανιστάν 1980 με 1988 και ήττα Σοβιετικής Ένωσης

1989 Πτώση του Τείχους του Βερολίνου.

Το Τείχος του Βερολίνου έπεσε τη νύχτα της Πέμπτης 9 προς Παρασκευή 10 Νοεμβρίου 1989, μετά από 28 χρόνια. Στην πτώση του συνέβαλλαν πολλοί παράγοντες. Ο σημαντικότερος ήταν η πολιτική του Γενικού Γραμματέα του Κομμουνιστικού Κόμματος της Σοβιετικής Ένωσης Μιχαήλ Γκορμπατσώφ. Στα τέλη της δεκαετίας του '80 ο Γκορμπατσώφ κατάργησε το Δόγμα Μπρέζνιεφ και επέτρεψε στις χώρες του Συμφώνου της Βαρσοβίας να επιλέξουν ελεύθερα το δρόμο που θα ακολουθούσε κάθε μία στην εσωτερική και διεθνή πολιτική. Εκμεταλλευόμενες τη νέα γραμμή, οι χώρες του Ανατολικού Συνασπισμού, η μία μετά την άλλη, άρχισαν να ανοίγουν τα σύνορά τους προς τη Δύση, να καταλύουν τα κομμουνιστικά τους καθεστώτα και να εκλέγουν δημοκρατικές κυβερνήσεις

Σήμερα, λίγα κομμάτια του Τείχους έχουν απομείνει αφού το μεγαλύτερο μέρος του έχει κατεδαφιστεί. Τρία τμήματα μένουν ακόμα όρθια: ένα μήκους 80 μέτρων τμήμα του «πρώτου Τείχους» στο σημείο που βρισκόταν τα αρχηγεία της Γκεστάπο (ανάμεσα στο σημείο ελέγχου Τσάρλι και την πλατεία Ποτσνάμερ), ένα μακρύτερο τμήμα του δεύτερου τείχους, κατά μήκος του ποταμού Σπρέε, κοντά στη γέφυρα Oberbaumbrücke, γνωστό σήμερα ως East Side Gallery και ένα τρίτο τμήμα στην Bernauer Straße το οποίο μετατράπηκε σε μνημείο το 1999. Ακόμη, κάποια άλλα μικρότερα τμήματα και λίγα φυλάκια βρίσκονται διασκορπισμένα στην πόλη του Βερολίνου. Όλα τα κομμάτια του τείχους έχουν υποστεί αλλοιώσεις κυρίως από τουρίστες οι οποίοι αφαιρούσαν υλικό από το τείχος για να το κρατήσουν ως σουβενίρ ή να το πουλήσουν. Μέχρι και σήμερα υπάρχουν καταστήματα σουβενίρ στο Βερολίνο τα οποία πουλάνε μικρά κομμάτια από το τείχος με ή χωρίς πιστοποιητικό αυθεντικότητας. Το ανατολικό μέρος του τείχους είναι σήμερα καλυμμένο από γκράφιτι τα οποία δεν υπήρχαν όταν το Τείχος φρουρούταν από οπλισμένους στρατιώτες της Ανατολικής Γερμανίας. Το 1990, 118 καλλιτέχνες από όλο τον κόσμο κλήθηκαν να διακοσμήσουν τα τμήματα του Τείχους που δεν είχαν καταστραφεί. Το 2008, και ενόψει της επετείου των 20 ετών από την πτώση του Τείχους ένα χρόνο αργότερα,

ξεκίνησε ένα πολυδάπανο σχέδιο για την αποκατάσταση των τοιχογραφιών αυτών, με τη συμμετοχή μάλιστα και πολλών από τους 118 καλλιτέχνες που δημιούργησαν τα έργα[3]. Σε πολλά τουριστικά σημεία της πόλης, ο Δήμος έχει τοποθετήσει πέτρινες πλάκες κατά μήκος της διαδρομής του Τείχους και μεταλλικές επιγραφές που αναγράφουν: “Berliner Mauer 1961-1989”

Η 18η Μαΐου 1990 αποτελεί ορόσημο στην πορεία αυτή, αφού υπογράφηκε στη Βόννη από τις κυβερνήσεις της Ανατολικής και της Δυτικής Γερμανίας, η συμφωνία για τη νομισματική, οικονομική και κοινωνική ένωση των δύο κρατών, η οποία τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιουλίου 1990. Το ένα μετά το άλλο τα γεγονότα οδηγούσαν τους Γερμανούς όλο και πιο κοντά στην πραγματοποίηση του ονείρου τους. Στις 6 Ιουλίου οι αρχηγοί του NATO διακήρυξαν στο Λονδίνο ότι η ενοποιημένη Γερμανία είναι απαραίτητος παράγοντας για τη Συμμαχία. Λίγες μέρες αργότερα ο καγκελάριος Χελμουτ Κολ κατά τη διάρκεια επίσκεψής του στη Σοβιετική Ένωση συμφώνησε με το Σοβιετικό πρόεδρο Γκορμπατσώφ ότι η ενωμένη Γερμανία θα είναι ελεύθερη να αποφασίσει για τις μελλοντικές συμμαχίες της. Ύστερα απ'αυτό η Σοβιετική Ένωση συμφώνησε να αποσύρει τα στρατεύματά της από την Ανατολική Γερμανία σε 3-4 χρόνια.

1991 Διάλυση της ΕΣΣΔ και τέλος του Ψυχρού Πολέμου.

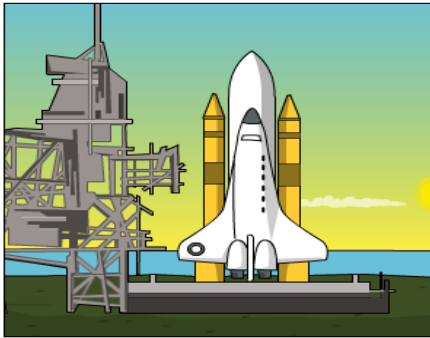
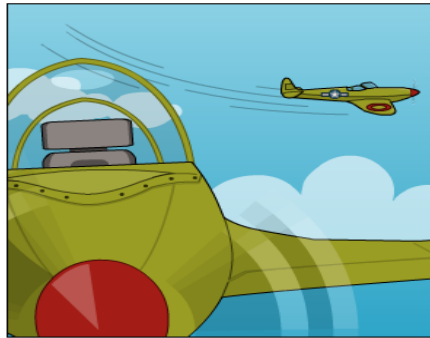
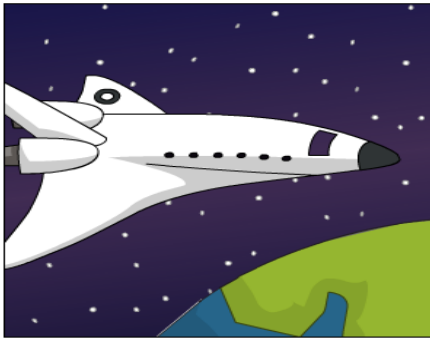
Η κατάρρευση της ΕΣΣΔ της πάλαι ποτέ υπερδύναμης στιγμάτισε το τέλος της μεταβατικής περιόδου (1989-1991) από την περίοδο του Ψυχρού Πολέμου στην μεταψυχροπολεμική εποχή.

Στις 8 Δεκεμβρίου 1991, οι Πρόεδροι της Ρωσίας, της Ουκρανίας και της Λευκορωσίας υπέγραψαν τις συμφωνίες Μπελοβέζα που κήρυξαν τη διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης και σύστησαν την Κοινοπολιτεία των Ανεξάρτητων Κρατών (ΚΑΚ). Ενώ κάποιες αμφιβολίες παρέμειναν σχετικά με την αρχή των συμφωνιών Μπελοβέζα να διαλύσουν την Ένωση, στις 21 Δεκεμβρίου 1991, οι αντιπρόσωποι όλων των σοβιετικών δημοκρατιών εκτός από τη Γεωργία, συμπεριλαμβανομένων εκείνων των δημοκρατιών που είχαν υπογράψει τις συμφωνίες Μπελοβέζα, υπέγραψαν το πρωτόκολλο της Άλμα-Άτα, το οποίο επιβεβαίωσε τη διάλυση της ΕΣΣΔ και επαναδιατύπωσε τη σύσταση της ΚΑΚ. Η σύνοδος κορυφής της Άλμα-Άτα συμφώνησε επίσης διάφορα άλλα πρακτικά μέτρα, που ήταν απαραίτητο να ληφθούν, ως συνέπεια της διάλυσης της Ένωσης. Στις 25 Δεκεμβρίου 1991, ο Γκορμπατσώφ, το υψηλότερο κυβερνητικό στέλεχος της Σοβιετικής Ένωσης, αναγνώρισε την πτώχευση και την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης και με αυτό γεγονός ορίστηκε το

τέλος του Ψυχρού Πολέμου.

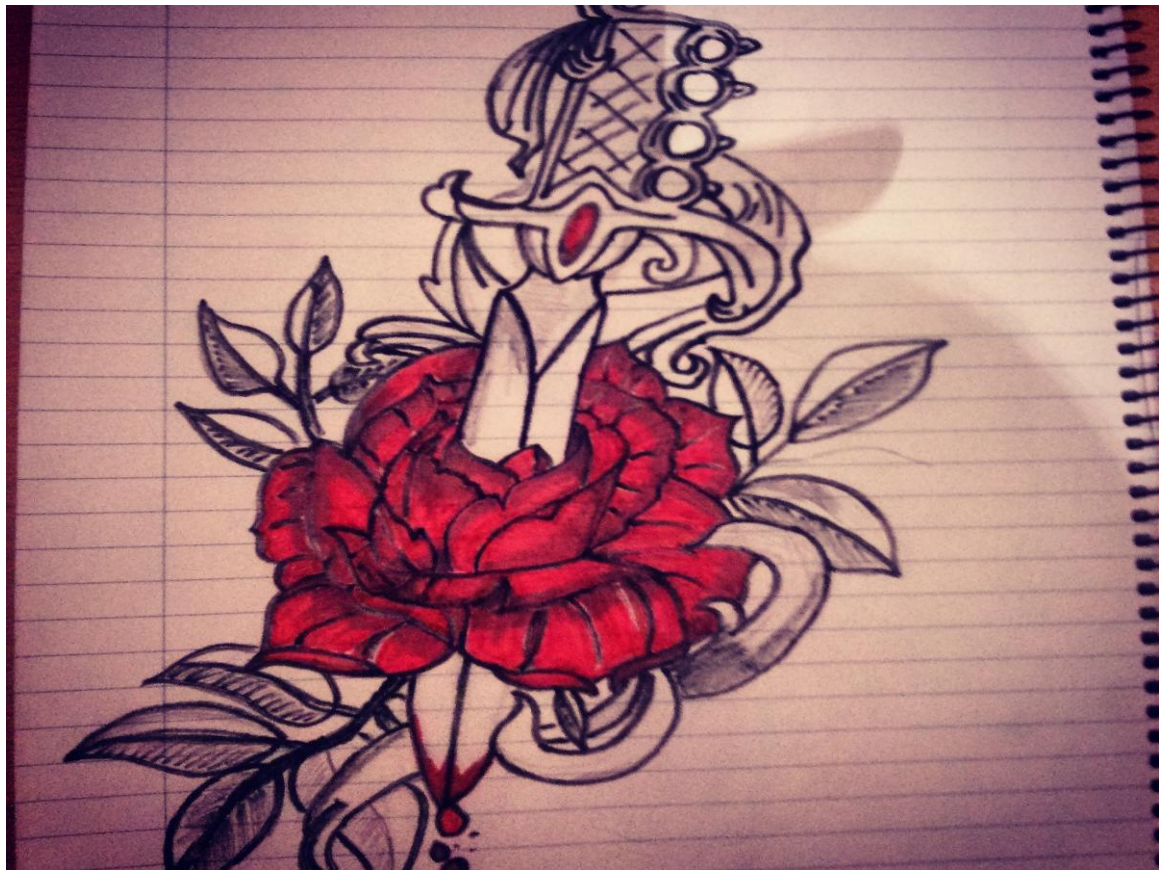
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX 1X

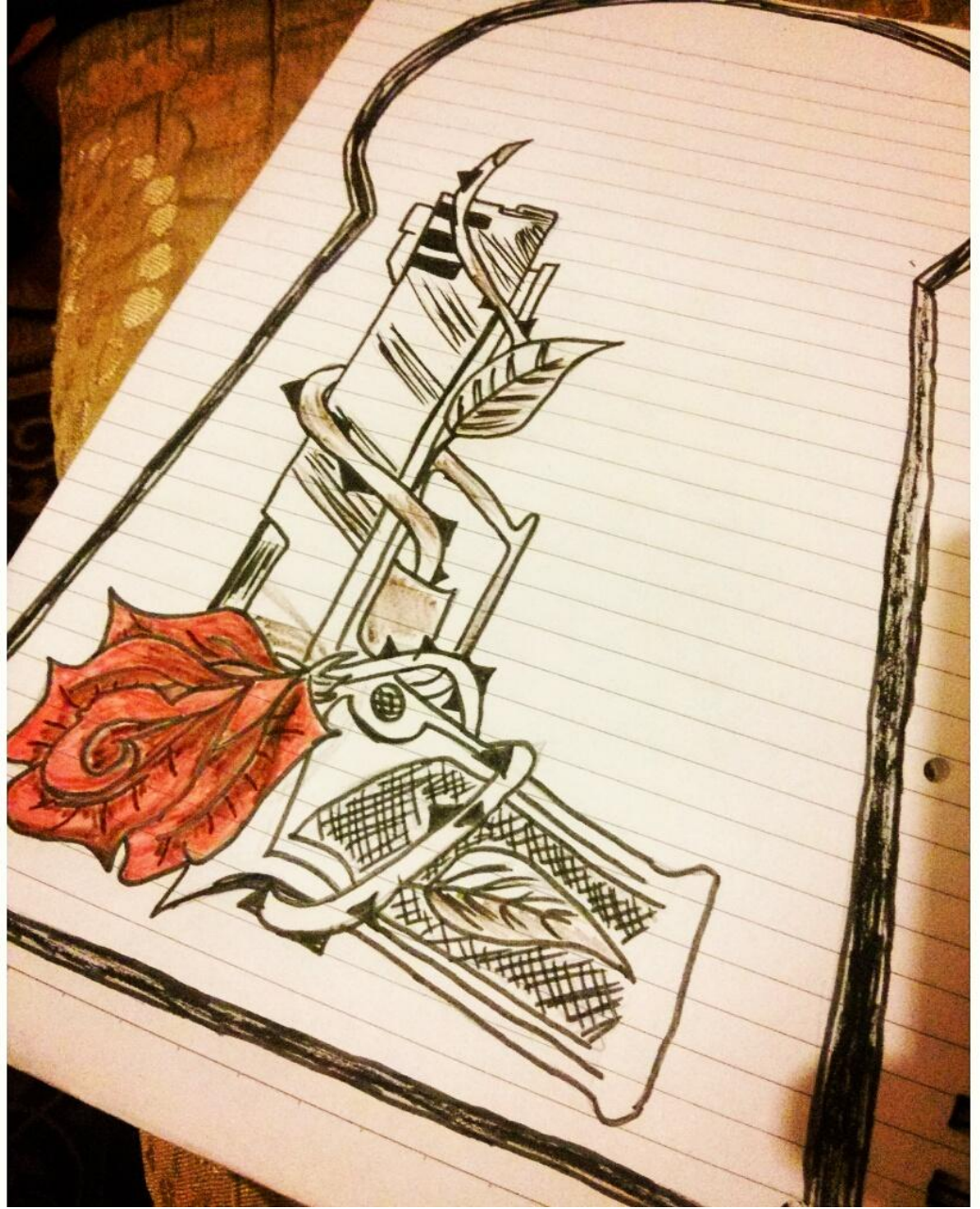
από maria1974

© 2015 PIXTON.COM

...ακολουθούν δύο αντιπολεμικές δημιουργίες
του μαθητή Αμπραχαμιάν Νίκου...

Βιβλιογραφία-Δικτυογραφία

ΟΜΑΔΑ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

- <http://www.sansimera.gr/hnews/126#ixzz3GoNqZaCE>
- History-pages.blogspot.gr
Σελίδες Ιστορίας και επιστήμης

ΟΜΑΔΑ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ

- IANOS.GR
- booksinfo.gr

ΟΜΑΔΑ ΦΡΟΨΝΤ

- <http://www.sansimera.gr/quotes/authors/227#ixzz3GoRv63pM>
- <http://www.sansimera.gr/articles/333#ixzz3GoRP3DRS>

ΟΜΑΔΑ ΑΝΟΛΟΥ ΝΑΖΙΣΜΟΥ- Β' ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

- <http://www.sansimera.gr/articles/114#ixzz3GoFLp7rz>
- http://twitter.com/ADL_National/status/471689871640100864/photo/1

ΟΜΑΔΑ ΨΥΧΡΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

- <http://www.sansimera.gr/articles/456#ixzz3GoQtrnJt>
- http://e-didaskalia.blogspot.com/2014/04/blog-post_7040.html#ixzz3GoAsDH29
- worldwar2.gr